

ANUL XVI NR. 24 (628) — 10 iunie 1967

flacăra

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

A sunat clopoțelul. 26 000 000 de cărți școlare au fost închise. Peste 4 000 000 de copii au lăsat ghiozonele în grija bunicii. A venit vacanța!

Fotografie de Gr. PREPELIȚĂ

organizarea științifică și organizarea empirică

de conf. univ. C. PINTILIE

Un mare organizator industrial spunea cindva: «Suprimați toate uzinele, comerțul nostru, căile de comunicații, banii noștri, lăsați-ne organizarea, și în patru ani ne vom reface la un nivel mai înalt decît cel avut inițial».

Fără a fetișiza rolul și importanța organizării, atrage însă atenția faptul că dacă în primele decenii ale secolului nostru ritmul de creștere a populației și productivității muncii în S.U.A. era aproximativ egal, în cel de-al treilea deceniu situația se schimbă radical: în 1930, la o creștere de 10% a populației, productivitatea muncii a sporit cu 200% față de 1920. Această dublare a productivității muncii în industria capitalistă americană, într-un timp relativ scurt, a coincis cu răspîndirea și aplicarea pe scară largă a principiilor și metodelor de organizare științifică a producției și a muncii, formulate pentru prima oară de Fr.W. Taylor¹⁾ și perfecționate de numeroșii săi continuatori. Are loc un amplu proces de trecere de la organizarea empirică la organizarea științifică.

Spre deosebire de organizarea empirică în cadrul căreia activitatea productivă se desfășoară la intimplare, pe dubite, prin încercări, jumătăți de măsură, schimbări bruște, fără un plan prealabil, după inspirația conducătorilor care rezolvă problemele «din mers», după principiul «văzînd și făcînd» (fapt ce prilejuiește pierderi de timp, risipă de materii prime, utilizarea defecuoasă a forței de muncă și a utilajului) — organizarea științifică pune accentul pe pregătirea minuțioasă și prealabilă a oricărei activități, pe fiecare element al procesului de producție (om, mașină și obiecte ale muncii), pe modul cum acestea se îmbină între ele, precizînd din timp și în mod foarte exact sarcinile ce revin fiecărui participant în procesul de producție. În locul hazardului organizarea științifică pune la producție prevederea, studiul metodic, pentru înlăturarea oricărei risipe și pierderi din procesul de producție.

Sub influența lui H. Fayol²⁾, în mod treptat, organizarea științifică își extinde obiectul ei de preocupări de la locul de muncă și atelier la conducerea întreprinderii, în cadrul căreia se formează compartimente (servicii) specializate în rezolvarea diferitelor probleme: producție, aprovizionare, desfacere, financiară, contabilitate etc.

Procesul de perfecționare a organizării conducerii producției și muncii, început în primele decenii ale veacului nostru, nu s-a oprit niciodată. El a continuat să se dezvolte în largime și profunzime, impulsionat de noile cerințe ale revoluției științifico-tehnice contemporane, a unui ritm nemăsurat de rapid al progresului tehnic în toate ramurile de activitate, a unei diversificări și creșteri

considerabile a volumului de producție și a intensificării schimbului internațional.

O idee de la care a pornit Taylor în elaborarea sistemului său de organizare — care își păstrează și astăzi valabilitatea — este că tehnica în sine nu-și poate dovedi toate posibilitățile ei decît în condițiile unei organizații care să corespundă nivelului ei. De exemplu, introducerea în producție a unei mașini de înalt randament, cu menținerea vechilor norme de muncă, nu stimulează folosirea deplină a acestei mașini și nici creșterea productivității muncii. Ceva mai mult, s-a constatat că și în condițiile unei tehnici mai vechi se pot obține rezultate bune dacă această tehnică este folosită în condițiile unei organizații superioare.

Concluzia evidentă este deci că, ori de cîte ori se schimbă tehnica și tehnologia de fabricație într-o întreprindere, trebuie să se modifice, să se perfecționeze și componentele organizației științifice: normele de muncă, normele de consum, timpii unitari de mașină etc. Acest fapt subliniază caracterul dinamic al organizațiilor moderne a producției și muncii, precum și necesitatea de a adapta mereu organizarea cerințelor noi care se creează în întreprindere. Rămînera în urmă a organizației față de nivelul dotării tehnice lipsește întreprinderea de cel mai important factor de reducere a cheltuielilor de producție.

Organizarea științifică devine deci un factor hotărîtor de creștere a productivității

1) Ideile formulate de inginerul american Fr.W. Taylor, fost muncitor, fost maistru (1856-1915), asupra organizării științifice a producției și muncii sînt fructul unor observații și experiențe de peste 25 de ani și au la bază un vast material teoretic și practic. După Taylor organizarea este un plan practic care conține cinci faze succesive: 1) limitarea și definirea precisă a scopului urmărit; 2) studiul mijloacelor pentru atingerea scopului; 3) prepararea mijloacelor de acțiune, necesare; 4) realizarea acțiunii hotărîte, conform planului stabilit; 5) controlul și analiza rezultatelor obținute.

2) H. Fayol, inginer francez (1840-1917). În lucrarea sa de bază «Administration industrielle et générale» își expune concepția asupra organizării conducerii, conform căreia toate operațiunile sau funcțiile efectuate de orice întreprindere, indiferent de natura și mărimea ei, se pot grupa în 6 operațiuni: 1) tehnice (de producție); 2) comerciale (aprovizionare, vânzări); 3) financiare (obținerea de fonduri bănești); 4) de securitate (protecția muncii și conservarea bunurilor); 5) contabile (bilanți, preț de cost, statistică); 6) operațiuni administrative. Celor din urmă Fayol le acordă o însemnătate deosebită, prin ele exercitîndu-se funcțiile de conducere: prevederea, organizarea, conducerea și controlul activității întreprinderii.

muncii și a eficienței întreprinderii.

Din datele statistice publicate în S.U.A. rezultă că, într-o serie de cazuri, la un dolar cheltuit pentru studiul și organizarea producției se realizează un spor de beneficii de circa 4 dolari.

Eficacitatea înaltă a organizării explică de ce guvernele din țările avansate ale lumii sînt în prezent preocupate și iau măsuri pentru a promova în întreprinderile industriale metode științifice de organizare și conducere a producției.

Sub acest aspect este semnificativ faptul că, în raportul general al Comisiei de productivitate a celui de-al cincilea plan (1964-1970) al Republicii Franceze, apreciindu-se că producția pe persoană activă în Franța nu reprezintă decît jumătate din cea a S.U.A., trage concluzia că una din cele mai importante căi de creștere a productivității muncii, asupra căreia trebuie să se concentreze eforturile, este studiarea și folosirea generalizată a metodelor avansate de conducere

și organizare a întreprinderilor americane. Specialiștii apreciază că acestea reprezintă obiective prioritare pentru economia franceză în următorii cinci ani.

În țara noastră, cu toate succesele obținute în dezvoltarea economică, există încă neajunsuri în organizarea științifică a conducerii producției și muncii. Tehnica modernă de înalt randament făurită în țară sau importată este pe alocuri slab folosită, din care cauză nivelul productivității muncii este sub cel obținut în țările care folosesc o tehnică asemănătoare (Franța, R.F.G., Austria). Cauza principală a acestei situații rezidă aproape întotdeauna în staba organizare a activității.

După ce am schițat sumar noțiunile de «organizare științifică» și «organizare empirică», vom încerca în articolele viitoare să participăm la dezbaterile unor aspecte ale organizației științifice în ceea ce privește conducerea întreprinderilor și secțiilor, precum și caracterul dinamic al acestora.

acclimatizare senzațională

Sîntem obișnuiți, atunci cînd vorbim despre Floarea reginei, să ne inchipuim munți cu prăpăstii și stînci abrupte, pe care stă ascunsă această raritate pe care numai alpiniiști curajoși pot s-o culegă, nu fără riscuri.

În orașul Rimnicu-Vilcea — regiunea Argeș — am găsit această floare rară într-o ambianță cu totul schimbată: cultivată în grădină, în strat, ca orice floare de sezon.

Printr-o muncă asiduă de-a lungul a 8 ani, dr. Măldărăscu Petre împreună cu fiul său Dan au putut scoate din zonele periculoase un monument al naturii, acclimatizîndu-l la condiții noi de existență care-i vor da, într-un viitor apropiat, posibilitatea să impodobească balcoanele blocurilor și să concureze la expozițiile internaționale de floricultură. Dovadă, fotografia de față, realizată, în acest început de iunie, în originala grădină a doctorului Măldărăscu.

Textul și fotografia
Mihai CIONICĂ

elogiu cavalerilor

Un scriitor foarte puțin amator de sport, dar care îl înțelegea totuși, spunea despre box că «exprimă două atitudini fundamentale ale umanității: nevoia virilă de stimă în ochii mulțimii și combativitatea. Nu altceva era cavalerismul». Boxul, așadar, nu e bătaie. Demonstrația cea mai riguroasă ne-a prilejuit-o cvasicoreografia «cocoșului» Nicolae Giju, care a cucerit la *Palazzo dello sport* — Roma, 1967 — centura de campion european și medalia de aur. Priviți-l pe Giju, nu denaturat de erorile optice ale ecranului de televiziune și nici de racursul la care te obligă poziția podelei ringului: un copil fin, elegant și grațios. Amintiți-vă jocul său în sanctuarul corzilor: lupta cu rivalul, ca și cum ar fi luptat cu el însuși — îndrăjit, dar nu cu ură; noblețea mișcărilor sale vine dintr-o noblețe a concepțiilor. Pentru Giju sportul are valori etice și, ca atare, boxul nu poate fi bătaie.

Victoria pugiliștilor noștri la Roma e de proporții și răsunet: o medalie de aur, una de argint (Ciucă) și patru de bronz (Hodoșan, Covaci, Chiver și Monea). Bravo băieți! Felicitări din inimă, și la mai multe! Și o rugăminte: vizitați (fără mânuși!) lotul național de fotbal, molipsiți-i și pe ei și explicați-le că tot secretul e să pui capul la contribuție când dai cu pumnul sau cu piciorul.

Bazil DUNĂREANU

„... in corpore sano“. perfect, dar cu ce?

Și-ar fi atât de simplu! Trebuie doar un suport solid de lemn (sau de metal) de care să atârne, la o anumită înălțime, două inele și-o frînghie. Iar în chip de paralele — două țevi sau doi pari zdraveni de dimensiuni identice, bine prinși, să nu se clatine. Nimeni nu pretinde altceva.

Experții în materie (recte I.C.A.B. — gospodăria «Lacuri») clatină însă din cap: «Scump, prea scump, de unde atâtea băneț!» Și, ca urmare, nici un ștrand public bucureștean (și le-am vizitat pe toate) nu dispune măcar de un singur aparat de gimnastică!

Dar pentru repararea unei porțiuni a gardului de sîrmă care înconjură lacul Tei s-a alocat o sumă cu care s-ar putea utiliza nu un ștrand, ci un complex sportiv. Atunci, de ce nu se alocă nici o sumă pentru instalarea elementare de gimnastică? Să fie într-adevăr vorba de o cheltuială inutilă? Întrebați-i pe tineri (și nu numai pe ei). După o baie bună simți aproape obligatoriu nevoia unor exerciții de gimnastică.

Totuși, ca să respectăm adevărul istoric, ceva-ceva a fost: pină în urmă cu un an, la ștrandul «Băneasa» se mai puteau vedea

clătinându-se în vînt două biete inele în preajma cărora întotdeauna era aglomerație. Se organizau concursuri, tinerii se stimulau unii pe alții.

Administrația ștrandului (oare cuvîntul «sport» e un neologism chiar atât de puțin uzitat?) a hotărît: «Pericol de accidente. Jos cu inelele!» Și-așa, singurele elemente de gimnastică din perimetrul atât de vast al ștrandurilor bucureștene au dispărut... Le vom mai revedea?

Pînă atunci, să nu vă mirați cînd veți zări tineri agățați de ramurile copacilor, executînd, chipurile, tracțiuni la bară fixă. Nu o fac cu gîndul de-a distruge «spațiul verde». Pur și simplu, simt nevoia de mișcare!

— Dar dacă o să le rupă? — ne obiectează inginerul Gheorghe Nicolae, de la aceeași gospodărie, «Lacuri». Nu știți cum sînt unii... Strica numai așa, din distracție.

Stimați tovarăși, pentru a strica ceva, acel lucru mai întîi trebuie să existe! Amplasați măcar cîteva aparate de gimnastică și vă garantăm că primii care le vor păzi vor fi ei, tinerii.

Mihai HETCO

halal librării!...

După cum vedeți și dv., cărțile sînt expuse, în această librărie ieșeană (vizavi de Casa tineretului), în cutii de pantofi. Inovația nu merită felicitări, însă merită consemnată sub semnul celei mai aspre indignări.

model pentru recepție

Cum trebuie să arate un complex comercial în ziua în care, i se face recepția?

1) Plafonul restaurantului să prezinte evidente crăpături pentru ca apa cerului să se scurgă prin el și să provoace o întrecere între scurgerea ei și cea a vinului din sticle. 2) Între bucătărie și anexe să faci pereți din lemn și sticlă, lingă care să instalezi tigaia basculantă de copt și grătarul. În

felul acesta, cînd pui instalațiile în stare de funcționare, asțiți la un spectacol de mare temperatură: sticla se topește, iar lemnul ia foc. 3) Restaurantul unui asemenea complex trebuie să aibă cuptoare și sobe, dar coșurile pentru acestea pot lipsi. Poate lipsi și ventilația instalațiilor frigorifice.

Așa trebuie să arate un complex comercial modern cînd i se face recepția. Dovada? Complexul «Podgoria» din Arad.

„dacicul“

«California antichității» — așa a denumit Dacia lui Decebal un savant francez, uimit de atracția ce-o exercita această țară asupra romanilor: imense bogății, mai ales aur, și un popor harnic și viteaz, ce putea deveni un aliat de prim rang la fruntariile imperiului. Întîi Domițian și apoi Traian au căutat să ajungă în inima Daciei, pentru a cuceri cetatea sacră a Sarmisegetuzei. Primul a trebuit să se oprească în anul 89 e.n., la Tapae, lăsînd, pe o parte din pămîntul Banatului de azi, ostași, meșteșugari, constructori. Așa a luat ființă castrul de la Tibiscum, devenit sub Traian «Dacicul», așezare militară de prim rang în drumul spre Porțile de Fier ale Transilvaniei și munților Orăștiei, unde-și aveau capitala dacii... Anii romanizării au lăsat urme adînci, castrul devenind în timp «orașel» și pentru populația civilă. După 271, viața

nu și-a încetat cursul nici pe aceste meleaguri, noile generații avînd acum de înfruntat vitregia unor secole întunecate...

Tibiscum, atestat în numeroase lucrări istorice ale contemporanilor, a fascinat pe mulți cercetători ai trecutului nostru. De patru ani arheologul Marius Moga, directorul Muzeului regional-Banat, împreună cu echipa sa de amatori și profesioniști, dezleagă pas cu pas tainele acestui castru. Cele patru etape de dezvoltare au fost deja stabilite, ca urmare, în special, a dezgolirii zonei civile, care a scos la iveală o stradă pavată cu mari lespezi de piatră (în fotografie), edificii publice și de cult, ateliere meșteșugărești.

Lucrările continuă; în cîteva ani, Tibiscum va deveni un punct turistic de o deosebită importanță.

A. MIHAILOPOL

o șosea peste parîng

În momentul de față sînt în curs de executare lucrările de modernizare a unui drum situat la mare altitudine. E vorba de un traseu alpin lung de 110 km, care pleacă de la Bengești (raionul Novaci, regiunea Oltenia) urcînd în serpentină pe masivul Parîng, unde atinge altitudinea de 2.050 m. De aici coboară spre Sușag, în Transilvania. Pînă acum traversarea Carpaților pe această cale era aproape imposibilă.

Modernizat, traseul Bengești-Sușag devine accesibil și turiștilor. Ei vor putea străbate cu piciorul sau cu automobilul o admirabilă zonă montană. Pe lingă frumusețile Parîngului, în drumul turiștilor se vede și virful Păpușa. La capătul traseului (la Sușag) se află cabana «Obîrșia Lotrului».

B. SURU

PIATRA NEAMȚ: confidențele orașului

de Mihai STOIAN
Fotografii de Elena GHERA

Panoramic Piatra Neamț: iată oțelul, sticla și betonul — admirabil fecundate de imaginația proiectanților — înscriindu-se pe traiectoria frumosului, a confortului cotidian și a aspirațiilor majore ale omului.

268 localități urbane (cu 60 la sută mai multe) și 7 000 000 de oameni (mai mult decât dublu) față de anul 1930. Viața modernă accelerează în țara noastră procesul de urbanizare.

Piatra Neamț — oraș care cunoaște o creștere imperioasă. Aici s-au și construit 4 000 de apartamente, patru școli și un complex școlar (însușind 96 săli de clasă, laboratoare, ateliere), o casă de cultură (cu o sală de 600 locuri), un cinematograful (500 de locuri), o policlinică și — o dată cu sistematizarea zonei centrale — canalizarea; numai în ultimii șase ani s-au deschis în Piatra Neamț 45 de unități comerciale însumând o suprafață totală de 14 573 mp.

Dar existența într-un mediu aglomerat — cum este orașul în general — impune imprimarea ordinii în toate compartimentele vieții cotidiene, astfel încât omul — de-a lungul unei zile — să nu aibă motive, fie și « minore », de nemulțumire.

ECONOMIA DE TIMP

În decurs de o zi cred că m-au oprit pe stradă, din mers, cinci sau șase străini de oraș (ca și mine de altfel) să mă întrebe cu ce autobuz se ajunge sus, la parc, sau pe Cuza Vodă. Am cercetat inutil plăcuțele din stații, căci pe ele — invariabil — scrie doar « I.C.P.N. Autobuz ». Ce autobuz, în ce direcție, la ce oră trece primul și ultimul — mister! Cetățenii care așteptau în stații se plîngeau că pierd prea mult timp, că autobuzele nu respectă strict graficul de parcurs. Am încercat să aflui amănunte stînd de vorbă cu șoferul autobuzului « OCOL 31 Bc 1692 ». Acesta mi-a declarat că n-are graficul refăcut pe noile trasee. Această enigmă legată

sint debarcați la autogară, iar de-acolo își pot continua drumul pînă la adevăratul loc de destinație cu mașinile orașului; d) Inexact! Pe fiecare traseu — sînt trei intrări în oraș — D.R.T.A. are totuși 3-4 stații, în care pot coborî cei ce vin la Piatra din împrejurimi.

Ceva rămîne de neînțeles: contează mai mult veniturile I.C.P.N. sau ale D.R.T.A. (de fapt încasările intră tot în bugetul statului) decît interesele cetățenilor? Din punctul acestora de vedere, cu atît mai bine dacă se dublează unele trasee, căci asta duce, implicit, la o deservire mai promptă. De pierdut n-ar avea nimeni de pierdut, ci doar de cîștigat: TIMP!

Dar dacă în stațiile autobuzelor se face economie de...

Interzis «jocul cu mingea sau de altă natură pe aceste spații, inclusiv pe alei și străzi». Și iată cam tot ce le rămîne copiilor de făcut.

de transporturi — a graficelor — cred c-am lămurit-o ceva mai tîrziu, citind Decizia nr. 105 din 13 aprilie 1967 a Sfatului popular al orașului Piatra Neamț: «Se interzice circulația autobuzelor prin piața Karl Marx și în parcul Cozla». Autobuzele circulă totuși prin centru, datorită unei avarii pe traseul obișnuit. «Normal, nu?» — am fost întrebat. Răspuns: «Tot atît de normal ar fi fost să se refacă, temporar, și graficele de parcurs pe noul traseu, ca să se poată respecta întocmai și art. 26 al deciziei citate mai înainte: «Conducătorii autobuzelor I.C.P.N. pentru transportul în comun de persoane sînt obligați să respecte graficul de circulație...» Dacă-l au!

Același art. 26 mai conține o precizare care trezește curiozitatea: «Oprirea autobuzelor D.R.T.A. pe raza orașului P. Neamț pentru imbarcarea sau debarcarea de pasageri în alte condiții decît cele prevăzute de minuta încheiată în acest sens între D.R.T.A. și Comitetul executiv al Sfatului popular oraș P. Neamț este oprită».

N-am văzut această minută, însă am auzit, în legătură cu ea, explicații extrem de contradictorii: a) A existat un diferend, fiindcă cei de la D.R.T.A. dublau unele trasee ale I.C.P.N.; b) E vorba și de încasările I.C.P.N., care trebuiau împărțite (volens, nolens) cu D.R.T.A.; c) Acum D.R.T.A. îi este interzis să facă stații pe teritoriul orașului P. Neamț. Muncitorii care sînt aduși în Piatra din comunele învecinate

exactitate, se poate spune că același lucru se întîmplă și la Telefoane unde, pe perete, la loc de cinste, tronează tabelul tarifelor telefonice. Și, cu uimire, citim: cu București — tarit redus între 20 și 7. De ani de zile tariful redus (la peste 50 km depărtare) este între orele 17 și 7. E o scăpare din vedere — mi se explică. (Nu ține oare neîndeplinirea planului la Telefoane și de această «scăpare din vedere» — un... amănunt? Omul citește, crede că tariful e mai ridicat, eventual renunță).

Ar fi de făcut o primă observație: informația vizuală, rapidă, lasă mult de dorit în orașul Piatra Neamț. Pentru a afla cel mai neînsemnat lucru este nevoie să pierzi minute prețioase, să întreb în stînga și-n dreapta, să cauți pe cineva care știe exact ceea ce te interesează. În domeniul acesta ar trebui procedat sistematic, începînd așadar cu orarul magazinelor (de pus întotdeauna la vedere) și terminînd cu panourile de afișaj (extrem de rare, de fapt simple scînduri împreunate), astfel încît să fie posibilă și respectarea altui articol — nr. 19 — din Decizia 105: «Lipirea afișelor... în alte locuri decît cele stabilite special pentru afiș, este oprită».

JOCUL COPILOR

Un punct al art. 12 (aceeași decizie) arată că este interzis «jocul cu mingea sau de altă natură pe aceste spații (verzi

— n.n.), inclusiv pe alei și străzi». Fără îndoială că așa și este: jocul pe stradă, cu mingea, e primejdios! Dar dacă măsurăm perimetrul «teritoriului copilăriei» rezervat anume de proiectanți jocului celor mici ajungem la concluzia — de ce să n-o recunoaștem — că n-ai încotro, și trebuie să închizi ochii cînd copiii încalcă hotarul vegetal. Pentru zeci și sute de copii — un simplu cerculeț așa-zis «de nisip» (nici urmă de nisip în el, doar pămînt tare și pietre de rîu, ca de altfel și în spațiul inconjurător, pietruit în același mod). Prin aceste locuri, sînt convins, trec zilnic pedagogi, oameni de specialitate, care știu perfect ce însemnătate hotărîtoare are jocul la vîrsta aceasta. Și totuși... Trec medici pediatri, care ar fi trebuit să sesizeze organelor sfatului popular un «amănunt»: la vîrstele mici sistemul osos al copiilor e pe cale de consolidare, iar mersul îndelungat pe pietre de rîu, inegale, nu este tocmai indicat.

Soluții? Să se reducă din spațiile verzi, locul pămîntului și al ierbiilor luîndu-l nisipul, leagănele, băncile, locul florilor luîndu-l copiii. Nu cred că niște copii, jucîndu-se în aer liber în plin soare, «fac» mai urît pentru un oraș decît florile cele mai frumoase. Să încercăm!

COMERȚ

Centrul orașului — nou clădit — ar putea fi înscris într-un pătrat perfect. Beton, sticlă, oțel... Adică magazine aerisite, luminoase, elegante. Firește, primul lor scop: deservirea cumpărătorilor într-un timp cît mai scurt, cu mărfuri cît mai bune ș.a.m.d.

Prima întrebare pe care i-am pus-o șefului secției comerciale a sfatului popular e:

— Aveți vreo «ogîndă», un plan al spațiului comercial central, care să vă permită să știți dintr-o ochire unde s-au apropiat prea mult sau unde s-au îndepărtat prea mult două magazine de același profil? Sau unde lipsește cu desăvîrșire altul?

După o căutare cam îndelungată prin dosare gata cusute, a ieșit la iveală o copie a unui plan... de construcție. Deci «ogîndă» nu există. De ce ar fi ea, totuși, necesară? Fiindcă «pe viu» se constată următoarele: la o sută de metri una de alta sînt două librării — una doar pentru cărți, cealaltă avînd și papetărie.

Dar parcă tutungeriile nu «privesc» una la alta? Și «Dulciurile» — magazine în care se vînd și răcoritoare —, repetările datorîndu-se faptului că una ține de T.A.P.L., cealaltă (aflată la numai 20 de metri) ține de O.C.L. Alimentara.

Problema spațiului comercial ar merita o studiere mai temeinică, știut fiind că orice măsură de îmbunătățire luată acum ar duce implicit la o mutare (și deci la noi cheltuieli). Totuși e poate un lux nemăsurat să repartizezi 20 de unități fixe «Răcoritoarelor» — altminteri rentabile — cînd ele se vînd mai cu seamă vara și cînd ai la dispoziție atîtea alte magazine care le-ar putea desface (cofetării, terasele restaurantelor etc.). Risipa de spațiu comercial construit nu duce neapărat la o perfectă deservire căci, așa cum spunea un cunoscut cineast, nu este suficient să ai un foarte bun aparat de filmat ca să realizezi un film foarte bun.

Deși reprezintă peste 75 la sută din totalul unităților, vechiul spațiu comercial nu este valorificat pe măsura restului. Nu-i vorba de cine știe ce investiții, dar unele «modernizări» ar trebui să steargă mai rapid deosebirea dintre «vechi» și «nou»: culoarea (ah! toate fațadele vopsite în cel mai îngrozitor cenușiu cu puțință), materialele folosite (de ce nu mai multă sticlă, P.A.L.?).

Direcția comercială regională Bacău dispune de un colectiv specializat pentru reclamă, dar... reclama șchioapătă la Piatra Neamț, din cel puțin două puncte de vedere:

Estetic. Anunțurile de tot felul sînt în grea suferință, mai ales din punct de vedere al bunului-gust, căci sînt scrise în cîte 5-6 culori țîpătoare, însoțite fiind totodată și de cîte-un desen «înfricoșător».

Așadar, atențiune! Aici domniii își pot rade barba și tunde părul. Ca să știe toată lumea, inclusiv turiștii, ce se face într-o frizerie din gramatica altor limbi, ca și din limba română, fără nici o discriminare.

Ambianță incântătoare + dezvoltare imperioasă = argumente în plus pentru înlăturarea oricărui «amănunt» necorespunzător unui asemenea cadru urban civilizată.

Psibologic. Iată câteva «mo(n)stre» de reclamă culese din vitrinele și de pe pereții magazinelor din Piatra Neamț: «Pentru orice băiat și fată, recomandăm ciocolată»; «Pescuitul sportiv vă oferă momente plăcute și condiții avantajoase în mijlocul naturii» (la A.G.V.P.S.); «Executăm cele mai recente (!) tunsori moderne (!) din linia anului 1967» și «aplicăm linia modernă în coafură a (!) anului 1967»; «Aici se confecționează numai coroane» (nu dentare, ci mortuare — n.n.) (anunț lângă baia comunală); «Servim băuturi alese» (la bufetul «Ozana»); «Luna imprimeurilor — modele noi, variate, din bumbac și mătase» (reclamă cocoțată pe un bloc); «Vaze de flori» (scris mare într-o vitrină cu vase de flori).

Pretutindeni, în vitrine, pe pereți, în magazine și restaurante — zeci și sute de afișe de toate dimensiunile pretind că fac o ispravă adunând inutilul praf (majoritatea nu comunică nimic).

Pe tine, trecător, te-ar interesa de pildă să știi că în magazinul X se pot cumpăra vase de flori «din porțelan de Sighișoara, renumit pe glob», ori că «în primăvara aceasta se poartă imprimeuri cu flori mari sau cu figuri geometrice, colorate puternic»...

Firmele luminoase reprezintă, de asemeni, un excelent mijloc de agitație comercială vizuală, însă, din nefericire, când se aprind pe înserate în Piatra Neamț, ele clipesc incomplet (ca și cum ți-ar face într-adins cu ochiul, ca să-ți atragă atenția pe ce miini au încăput). La 10 aprilie a.c., Sfatul popular Piatra Neamț, printr-o adresă, a anunțat A.R.U.C.-Bacău că «o serie de firme luminoase nu funcționează bine, având litere lipsă. Vă rugăm să trimiteți o echipă de lucru cât mai urgent». La 17 aprilie a.c., răspunsul: «Meseriașii noștri au fost la Piatra Neamț și, împreună cu șefii serviciilor administrative ale O.C.L. și T.A.P.L., au verificat toate firmele, iar unde sînt arse au fost luate șabloane, înaintîndu-se comanda la «Electrofar» București. Urmează ca pe data de 20 (care lună? ce an? — n.n.) să trimitem mașina la București ca să le ridice, iar apoi ne vom prezenta de urgență la Piatra Neamț să le montăm» (semnăturile indescifrabile — n.n.). Firmele luminoase continuă să facă cu ochiul...

TIMPUL LIBER

Primul și cel mai important mijloc de recreare a cetățeanului din Piatra Neamț rămîne, pînă la această oră, orice s-ar spune, *natura*. Orașul este plasat într-un cadru natural incântător, cu multiple posibilități de plimbare pentru localnici și vizitatori. Dar ștrandul, unul dintre cele mai căutate locuri, e încă în... construcție (va fi gata, după promisiuni, în iulie a.c.). La fel, terasa-parc de pe dealul Cozla e închisă, deoarece se lucrează intens la reamenajarea ei în stil popular. Termenul de dare în folosință: 1 iunie a.c. De ce atît de tîrziu? Fiindcă ideea a venit... tîrziu. În februarie '67, T.A.P.L.-Piatra Neamț a cerut G.S.A.P.-Bacău docu-

mentația, care a fost gata în aprilie '67... Pînă la jumătatea lunii mai însă, deși partea de construcție e gata, n-a fost depozitat mobilierul (comandat la T.A.P.L.), nici ucelele nu-s (comandate la Buhuși), etc. Localnicii susțin că sînt prea puține locuri la cinematograful (500 la «Pietricica», plus spectacolele din sala Casei de cultură, de patru ori pe săptămînă). Există propunerea ca, pînă la construirea «Cinemascopului» (șantierul va fi deschis abia în toamnă), cinematograful Casei de cultură să funcționeze zilnic.

Soarta Teatrului de stat din localitate (deși a obținut recent un răsunător succes peste hotare cu piesa lui Alecu Popovici) a fost cam tristă anul acesta: din septembrie '66 pînă-n ianuarie '67 a stat închis pentru refacerea părții mecanice și electrice a scenei (deși contractul cu I.S.«Decorativa» fusese semnat în 1964, după amînări de-o parte și de alta, lucrarea n-a fost începută în perioada liberă, de concediu, a colectivului teatral, ci exact la... deschiderea stagiunii). Așadar, deschiderea a însemnat... închiderea stagiunii! După același contract, totul trebuia să dureze două luni, dar a durat dublu. Mai sînt și astăzi deficiențe semnalate la recepție, acceptate și rămase în... suspensie. Dar nu asta-i cauza pentru care teatrul (exceptînd turneele de muzică ușoară și de revistă) mai are perioade în care ușile îi sînt închise: o parte din actori se află în turneu cu «Tristan și Isolda», cealaltă parte pregătește un nou spectacol — «Măști». Discuțînd problema cu oameni de specialitate, aceștia susțin că nu există în Piatra Neamț suficienți spectatori pentru a se juca, o întregă stagiune, cîte șase spectacole pe săptămînă (deși în 1966 s-au totalizat 80 000 de spectatori — însumîndu-i și pe cei din deplasări). Părerile lor s-ar putea să fie totuși greșite, căci teatrul trebuie să joace, iar omul n-are decît să știe, cînd vrea și are timp liber, că ușile teatrului sînt deschise în permanență. În felul acesta, chiar dacă argumentul «nu-s încă destui spectatori de teatru la Piatra Neamț» e real, cu timpul — prin «presiunea» unei activități culturale continue, susținute — numărul lor va spori, fără indoială, simțitor. Dar așa...

În legătură cu teatrul am mai descoperit o ciudățenie: el depinde direct de Bacău, deși joacă pe teritoriul orașului Piatra Neamț. Interesîndu-mă, am înțeles că așa s-au perpetuat lucrurile încă de la înființarea lui (sînt ceva ani de atunci), cînd reprezenta doar o secție a Teatrului din Bacău. N-ar fi posibil să treacă sub egida Sfatului popular Piatra Neamț? Ba da, însă... cu subvenția pe care o primește de la regiune cum rămîne? E greu să se greveze bugetul local... Dar banii, oricum, se chealuiesc. Ar fi chiar imposibil să se treacă suma respectivă — firește, la anul — în bugetul raionului? Nu, totul e ca forma să fie făcută. Păi să fie!

Altă posibilitate de destindere și de culturalizare: vizitarea muzeelor din localitate (Muzeul arheologic și Muzeul de științe naturale). Casa memorială «Calistrat Hogaș» este în completă reconstrucție.

La Muzeul arheologic, excepțional de interesant, nu găsești nici un pliant, nici un prospect tipărit pentru vizitatori,

iar explicațiile de pe turnul (zidit în 1499) și biserica (1497-1498) de lângă noua Curte Domnească a lui Ștefan cel Mare ar fi desigur necesar (mai cu seamă acum, în Anul turistic internațional) să fie traduse în cîteva limbi (ca și mult așteptatele pliante).

În parcul din fața bisericii s-ar potrivi — mai încape vorbă — o statuie a lui Ștefan cel Mare, însă orașul acesta n-are statui (deși s-au cheltuit ceva fonduri pentru... plastică — vezi mai mult decît discutabila «realizare» de pe fațada Casei de cultură a sindicatelor, precum și motivul decorativ din aluminiu, din fața hotelului, care au costat, fiecare în parte, zeci de mii de lei). În Piatra Neamț ar mai fi de dorit să se înalțe o statuie a lui Creangă, a lui Hogaș etc. Iată lista sculpturilor existente actualmente în întregul oraș: basoreliefurile lui C. Hogaș, I. Negrea și C. Stamatin, statuia lui M. Kogălniceanu, monumentul lui Sculy Logotetis.

Un ultim «amănunt»: în vitrina Casei de cultură a sindicatelor se află expus planul lunar de activitate. În ziua de 10 mai a.c., la ora 17, era planificată ședința activului cultural sindical al orașului Piatra Neamț. În ziua respectivă, la ora respectivă, nu s-a prezentat nimeni. Am aflat (de la instructorul artistic Mancaș) că mobilizarea nici nu s-a făcut, deoarece tov. secretar Mureșan era plecat la Bacău. Merge atît de bine munca culturală sindicală la Piatra Neamț încît să se amîne chiar așa ședința activului?

ULTIMUL PUNCT LA ORDINEA DE ZI: DIVERSE

● Lipsesc florile din magazin (între 10 și 12 mai nu s-au găsit decît cale). Asta într-un oraș care-și înfrumusețează străzile, anul acesta, cu nu mai puțin de 1 500 000 flori.

● Sînt zeci și sute de case în Piatra Neamț cu fațada extrem de murdară, cu tencuiala căzută. Explicația: n-avem ce le face, sînt particulare. Dar strada nu este... particulară. E a tuturor! Fațada casei oricui e la... stradă, și nimeni nu iese în stradă îmbrăcat oricum, în orice stare (de neglijență). Orice municipalitate de pe glob găsește mijloacele adecvate care-i permit să țină curat obrazul străzii, care-i în fond obrazul orașului.

● Un om mai în vîrstă mi s-a plîns că trebuie să umble mult și bine pînă să găsească, întotdeauna, morcovi și albitură pentru supele lui dietetice. Asist la dialogul șefului secției comerciale a Sfatului popular cu un vînzător de «Aprozor» din piață: «Ai morcovi?» «N-am». «De cînd?» «De vreo 10 zile». «Ai cerut?» «Cerut!» «Dar ai fost și personal să ici, la depozit?» «Aici cine să rămînă în timpul ăsta?» «Să te fi dus înainte de șase dimineața». «Depozitul se deschide la șapte». Ah! exoticele legume care se numesc... morcovi.

● 40 de metri pătrați de asfalt, în plin centru, lipsesc

din fața Teatrului de stat. Se oferă cineva să facă de urgență această transplantare gospodărească?

● Un «amănunt» descoperit la hotelul «Ceahlău»: un cartonaș pe care îl poți prinde pe ușa camerei și pe care scrie «Mă odihnesc, vă rog nu mă deranjați». Ideea n-ar putea fi pusă în aplicare și în alte hoteluri, indiferent de clasa cărora aparțin? N-ar fi însă de dorit extinderea «procedului unic» de aici în camera de o persoană (nr. 410), de 70 lei pe noapte, a fost introdus la ora 23, în timp ce «titularul» lipsea, un pat pliant și... încă un client. Fără consimțământul nimănui în afară de cel al... șefului de recepție (tov. Hubert). Și când te gîndești că în fiecare cameră, de cum treci pragul, găsești un formular tipărit în două culori: «Stimate pasager, în grija noastră permanentă de a îmbunătăți deservirea în hotel, vă rugăm să notați în acest chestionar impresiile dv.» Le-am notat însă aici!

● O sugestie: să se instaleze în fața hotelului «Ceahlău» (în colțul dinspre O.N.T.) o hartă a orașului și a împrejurimilor, luminată de becul colorat, indicatoare, marcînd cele mai importante locuri de vizitat (căci la librăria «Calistrat Hogaș» din localitate se găsește ghidul «Văii Jiului» dar nu și cel al regiunii Bacău, inclusiv raionul P. Neamț, tot așa cum aici nu poți cumpăra variate cărți poștale ilustrate cu imagini din Piatra Neamț — lipsesc hotelul, biserica lui Ștefan cel Mare etc. — lucrul fiind în schimb perfect posibil la... Onești, unde ți se oferă imagini ale centrului Pietrei, surprins din diferite unghiuri și color).

● De la gară pînă la Telefoane, unde există un ghișeu de presă, sînt circa 500 de metri. Trenul sosește la 12,02, iar cel însărcinat cu aducerea publicațiilor ajunge abia la... 13,40 (în ziua de 10 mai a.c.). Așadar, cinci metri parcurși pe minut... Altă dată, nici măcar atât: în 12 mai a.c. presa centrală n-a mai ajuns la timp la Piatra Neamț. De ce?

● Imediat după revelion, văzînd că treaba merge slab în zilele în care la televizor este «Sfîntul» sau «Dialogul la distanță», cei de la restaurantul «Ceahlău» s-au... orientat: au instalat un televizor în salonul în care nu cîntă seara orchestra. Omul vine, mîncîcă, bea și privește. E o atmosferă tihnită, plăcută, civilizată. Iar localul își face planul. O minte deșteaptă n-a așteptat neapărat soluții date de centru.

● Motivul pentru care nu se interzice claxonatul în Piatra Neamț: circulație intensă. Mai intensă decît în București? O fi!

● Dar o lustragerie ar strica într-un oraș turistic cum este acesta? Turistul — după cum arată și numele — umblă. Umblînd, inevitabil, se prăfuieste. E chiar atît de complicat să i se asigure rapida curățire a încălțămîntei?

● Magazinul de artizanat al O.C.L. Industrial (căci mai există și unul al U.R.C.M.) desface doar... trei obiecte specifice regiunii (bundîțe, catrințe, pernițe). În rest, obiecte de artizanat venind din toată țara la munte, ca să mai ia aer curat.

● Mult prea puține coșuri de hîrtie în centru (cum o fi pe la periferie?), pentru a putea fi respectat întocmai art. 21

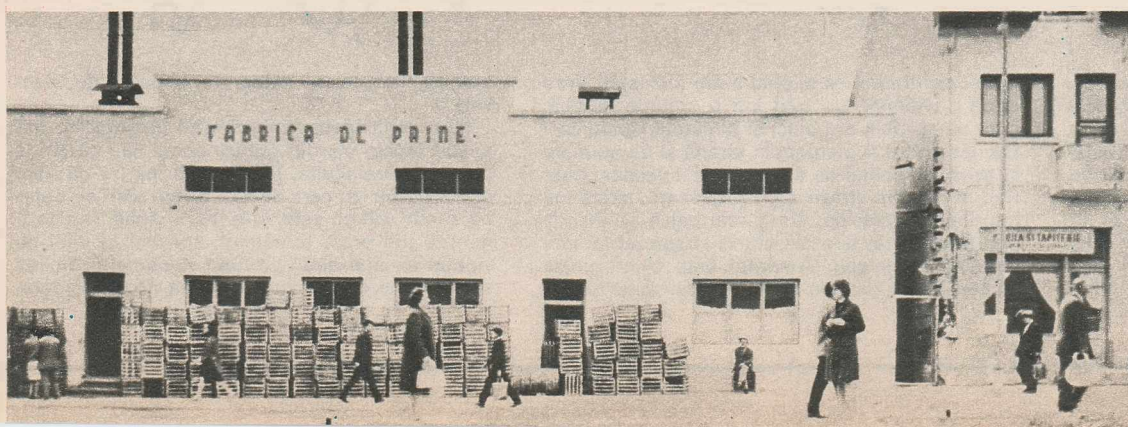
din Decizia 105/967 care interzice «aruncarea oricărui hîrtii și obiecte». Sînt comandate 86 de coșuri de hîrtii, dar montarea lor întîmpină greutăți deoarece lipsește țeava de 2 țoli pentru fixarea lor.

● Vitrinele — ca tot ce ține de informația vizuală, rapidă, «dintr-un foc» — sînt neinspirate: una te anunță în luna mai că «Vine, vine primăvara», alta expune la un loc, ca într-un adevărat Turn Babel, iaurt cu perii de freat podeaua, ulei de floarea-soarelui cu ceară de parchet ș.a.m.d. Ar fi necesar un concurs de vitrine pe plan local? Poate... dar am aflat că Piatra Neamț a cîștigat, nu demult, un asemenea concurs, pe plan regional. (N.r. — Pe cînd și un concurs de demagogie?)

● Puțini localnici știu că în orașul lor mai funcționează încă o spălătorie (în subsolul băii centrale). Dotată cu utilaj modern, ea are o capacitate de lucru mult mai ridicată decît cea actuală, căci acum se fac aici comenzi doar pentru instituții (10-15 «particulari» pe lună). Stînd de vorbă cu responsabilul spălătoriei, se dovedește că randamentul utilajului ar putea fi dublu, și mai mare chiar, că actualmente se lucrează «sub plan». Dar lumca nu aduce rufe la ei. În oraș nici un apunț. În schimb, potop din cele de tipul «Vaze de flori» sau «Vine, vine primăvara». Ce inerție locală — și a cui — trebuie de urgență dată la spălaț? Sau să prefere cei din Piatra Neamț să-și spele rufe în familie? Cu regret, dar și cu simpatie, n-am putut respecta această ipotetică preferință.

...DAR ACESTE DOUĂ IMAGINI SE ÎNCADREAZĂ OARE ÎN ASPECTUL NOU AL ORAȘULUI?

Fabrică de pîine sau fabrică de lăzi? Oricum, cu o asemenea fațadă e greu să ții curat obrazul orașului (fotografia din stînga). O dovadă în plus a neglijării copiilor de către gospodarii cu salariu din Piatra Neamț (fotografia din dreapta): curtea Școlii generale nr. 3, școală dată în folosință în urmă cu doi ani (clădire ultramodernă), are porți pentru fotbal și coșuri pentru baschet. Dar terenul e complet denivelat, cu moloz, pietroaie (resturile unei magazii dărîmate cu mare întîrziere). De doi ani așteaptă elevii să aibă la dispoziție o curte civilizată, pe măsura școlii în care învață. Încă un «amănunt»?...

de cinci nopti încoace

Aflasem că Georgică are probleme, ca tot omul, probleme. În calitate de cel mai în vîrstă de pe strada noastră (împlinisem cincisprezece ani) eram obligat să-l ascult pe îndelete și să-i dau un sfat corespunzător. Așa se face că într-o sîmbătă după-amiază am luat-o pe Violeta de secretară și ne-am dus să pregătim biroul pentru audiențe. Cu creta, am desenat pe pavaj un pătrat mare — biroul meu; alături, un dreptunghi — biroul secretarei. Instalat comod într-un fotoliu desenat cu grijă, am început să răsfoiesc niște hîrtii, nu cumva să mă prindă Georgică stînd de pomană. Audiența era fixată pentru șase fără un sfert. S-a făcut șase fără trei minute

și secretara încă nu băgase capul pe ușă ca să mi-l anunțe pe Georgică. Aveam la îndemînă un buton: Țiiiiiii!... Violeta (evident, nu avea practică de secretară și s-a speriat îngrozitor) a deschis ușa brusc și m-a pocnit cu ea în frunte. Crezuse că mi s-a întîmplat o nenorocire de sun așa, ca disperatul. De Georgică nu știa nimic, nu dăduse nici un semn de viață. Poate că o fi avînd unele dificultăți cu algebra și mai întîrzie puțin. Abia pe la șase și jumătate s-a arătat Georgică, scărmanat de frate-său mai mare pentru niște leișori puși deoparte... Și scărmanat, și fără leișori nu mai avea nici un haz, se pleoștise de tot și umbla pe trei cărări. Îngrijorat, vrînd să-i vin în ajutor, mi-am pregătit repede un discurs de îmbărbătare. Așteptam cu emoție clipa cînd secretara va băga capul pe ușă: «A sosit domnu' Georgică. Poate să intre?!» Cînd colo, Georgică nici gînd să treacă pe la secretară. A trecut prin perete ca prin nimica, mi-a pătruns în birou și s-a trîntit, boieros, pe o canapea cu arcuri moi de i s-au zdruncinat creierii. Cu toată prețuirea ce i-o port, asta m-a indignat peste măsură: oricum, chiar dacă ne știm de-atîta vreme, un pic de bun-simț este absolut necesar... De trei ori l-am scos din birou pe fereastră, de trei ori a revenit prin perete. Abia a patra oară, după o directă în bărbie, s-a conformat uzanțelor. Imediat secretara a băgat capul pe ușă. Cîteva clipe mai tîrziu a apărut și Georgică ținîndu-se cu mîna de falcă:

- Bonjour! a spus el.
- Bonjour, mon ami! la loc. Cu ce problemă?
- Cu una care mă frămîntă de cinci nopți încoace, mi s-a destăinuit Georgică, luînd loc pe canapea. De cinci nopți încoace visez mereu că Mihăiță stinge soarele ca pe-un felinar. Are-o scară pe care urcă pînă la soare și suflă, și-ndată se face întuneric beznă. Trebuie să recunoști că asta-i o problemă și-am venit să-ți cer sfatul: cum să procedăm?
- E limpede: o să-i furăm scara.

— Imposibil, am încercat, imposibil, o ține tot timpul în buzunar și noaptea doarme cu ea sub cap. Am aflat precis că-n noaptea asta vrea să stingă soarele definitiv. Miine dimineață, cînd o să ne trezim...

— După cum știi, i-am spus lui Georgică în chip de liniștire, există un comitet pentru apărarea soarelui, și sînt absolut convins că acest comitet a luat toate măsurile necesare. Chiar acum o s-o rog pe secretară să-i telefoneze președintelui.

În mai puțin de cinci minute secretara a reușit să obțină, chiar de la președinte, toate asigurările că în următoarele două milioane de ani soarele nu va păți nimic de natură să-l chiorască măcar. Cît despre Mihăiță, să n-avem nici o grijă, în noaptea asta o să doarmă buștean: după o zi de pescuit s-a întors acasă frînt și fără nici un pește.

— Altceva ce mai faci tu, Georgică?, l-am întrebat, viol.

— Mi-a luat frate-meu toți banii și aveam mare nevoie...

— Mai așteaptă și tu pînă la chenzină.

— Imposibil. Dă-mi tu cinci lei.

— Măi Georgică, n-am mărunțis la mine. Poate-asa, s-o rog pe secretară. Și-am apăsător pe un buton: Dudaie Violeta, ți se-ntîmplă să ai cinci lei?

— Da, vă rog, imediat.

— E-n ordine!, s-a bucurat Georgică. Mă duc să cumpăr un ferăstrău. Și la noapte, cînd o vrea Mihăiță să urce ca să stingă soarele, îi tai scara. Adieu!

— Adieu, mon ami!

l-am spus secretarei că e liberă, poate să plece. Eu am mai rămas puțin ca să răsfoiesc niște reclamații. Printre altele am dat și peste una semnată de Mihăiță, prin care acesta îmi atrăgea atenția că de cinci nopți încoace Georgică îl trezește mereu, cu telefonul, ca să-i împrumute cinci lei de înghețată.

un costum alb, impeca- bil

În fiecare după-amiază, la cinci și jumătate fix, trecea pe strada noastră un băiețandru îmbrăcat în alb, slăbuț și timid, atît de timid încît nici nu îndrăznea să se uite-n dreapta și-n stînga, numai în jos se uita, să vadă pe unde calcă. Încă din prima zi l-am botezat Amăritul vesel. A doua și-a treia zi am încercat să intrăm în vorbă cu el. În cea de-a patra și-n următoarele, ieșindu-i în cale, ne-am strîmbat la el și i-am pus piedici, și i-am tras cîte-un ghiont. Degeaba, trecea pe lîngă

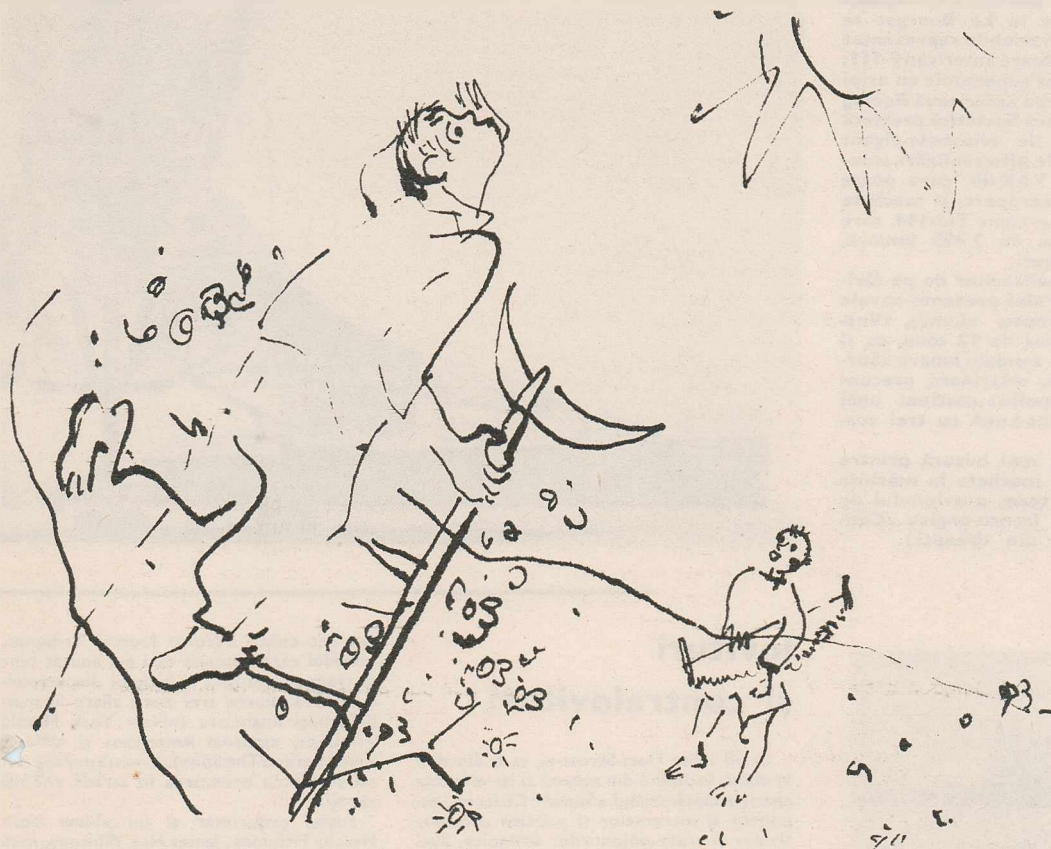
noi și printre noi ca și cînd n-am fi existat. Vreo două săptămîni am trăit într-o agitație teribilă: cum se-apropia ora cinci și jumătate lăsam cartea, lăsam tot și alergam în stradă și ne-adunam în grup, clocotind de mînie. Cînd îl vedeam apărînd în capătul străzii, ca o provocare, parcă mă cuprîndea amețea: «Încă mai calcă pe-aici?!» Mai tare și mai tare mă-nfuria costumul lui alb, nepătat, impecabil. Amăritul ăsta chiar nu se tăvălea pe maidan, nu-și ștergea palma de fundul

pantalonilor, nu se bătea, nu se-agăța de tramvaie?!

Mi-a venit ideea sinistră să-l înconjurăm toți și să-l facem pierdut printre noi și să-i cărăm la pumni cu nemiluita. Pe ce vreți mă jur că l-am strîns ca-ntr-un cerc de foc. Și-am sărit cu pumnii, și-am dat cu sete, și-a fost prăpăd. În cîteva minute toți eram la pămînt, zdrobiți și plini de vînată și, mai ales, profund nedumeriți: în loc să dăm în el, cum ne fusese vorba, ne pocniserăm

între noi cu-atîta rîvnă de nu mai eram buni de nimic. Amăritul vesel, îmbrăcat în alb, teafăr, liniștit, se-apropia încet-încet de celălalt capăt al străzii. Cînd și cum ne scăpase?! Așa întreaga puterea noastră de înțelegere. «Pe ce vreți mă jur că am dat în el și numai în el!», ne asigura Georgică. Ciudat: și mie mi se păruse tot timpul că dau numai în el, ba, la un moment dat, chiar îl luasem de gît. «Pe mine m-ai luat de gît, idiotule! Uite că se și cunoaște!», s-a supărat Mihăiță. Întimplarea asta ne-a cam întors pe dos. Acest Amărit vesel exista cu adevărat?!

A doua zi am hotărît să schimbăm planul de bătaie: să ies în stradă numai eu (celălalt să pîn-dească de la ferestre), s-o iau pe urma lui și să-l prind la-nghesuială, și să-l ard ca pe hoții de cai. Dintre toți de pe strada noastră eram cel mai solid și-n stare să fac față la trei amăriți veseli... Cînd l-am văzut, plînd și puțin adus de spate, parcă mi s-a făcut milă de el. Prea tare n-o să-l pocnesc, doar cît să se-nvețe minte și să nu mai treacă pe strada noastră.

Parcul era aproape pustiu, ca-n fiecare după-amiază. Aici puteai să te bați în voie, pînă la istorie. Aici mă bătuse unul de pe-o stradă din centru de nu m-am dus la școală trei zile. Cu Amăritul vesel era floare la ureche. Doi pumni și-un picior în fund. Cînd să mă reped în el, mi-am adus aminte că nu-i cinstit să ataci chiar așa, neprovocat. Și-atunci, parcă vrînd să-mi vină în ajutor, Amăritul vesel m-a întrebat din mers, fără să-ntoarcă fața spre mine:

— Doriți să-mi trageți o mamă de bătaie?
— Pîn-aici și-a fost.
— Ar trebui s-aveți un motiv.
— Tocmai la asta mă gîndeam. Cum te cheamă?
— Alexandru.
— Da? Află că și-ai găsit nașul! Alexandru mă cheamă pe mine. Pe tine trebuie să te cheme altfel, Vasile, ori Petru, ori Gheorghe...
— Mă cheamă și Vasile, și Petru, și Gheorghe.

— Da?! Și Mihăiță, cumva?
— Da, desigur, și Mihăiță.
— Și Costel?
— Da, desigur, și Costel.
— Și mai cum?
— Și Ionică, și Fănică, și Stelică, și Mitică...
— Și pe chestia asta crezi că ai voie să treci pe strada noastră?
— Am voie pe toate străzile.
— Să-ți iasă din cap!

Și i-am pus o piedică, și-am căzut numai eu. Cînd să mă reped cu pumnii, el mi-a întors spatele și-a ris, cam în bătaie de joc. Așa m-a scos total din sărite. Și i-am ars un pumn în coaste de mi-a venit să sughit. I-am mai dat și una după ceafă de-am văzut stele verzi. Și-un picior în fund, cum plănuiam, de-am zburat cît colo...

Iar el se-apropia de ieșirea din parc, același, îmbrăcat în alb, teafăr și liniștit, cu mers egal. Ciudat: doar îl apucasem zdravăn de mîini și-i cărasem la pumni și la picioare...

Cînd să iasă din parc, Amăritul vesel s-a oprit și s-a-ntors cu fața spre mine și mi-a făcut un semn de adio. Oare cum de nu observasem pînă acum că îmi semăna perfect?! Îmi semăna? Eram eu, chiar eu, în costumul alb, datorit de bunica în ziua cînd împlinisem treisprezece ani.

Celălalt din ceată mă așteptau în fața casei. Le-a fost de-ajuns să mă vadă ca să priceapă tot și să-mi arate disprețul lor. «Nu ești în stare de nimic!» Tăcut, rușinat, cu ochii plecați, fără să dau nici o explicație, m-am dus acasă și-am rugat-o pe mama să-mi pună niște prișnițe.

În ziua următoare pîn-deam de la fereastră. La cinci și jumătate fix pe strada noastră a trecut un camion încărcat cu lăzi de bere. E un restaurant pe colț, și vara se bea multă bere. După vreun sfert de ceas a mai trecut și-o bătrînă îmbrăcată în negru, trăgînd de sfoară un cățel schiop. Și mi-a venit un chef să plec de pe strada asta uitată și bătrînă, să plec pentru totdeauna.

Televiziunea începe să devină obiect al comentariilor presei și în afara rubricilor specializate. Privită ca o oglindă a vieții de zi cu zi, ea este tratată cu severitate atunci cînd imaginea pe care o reflectă pare ștearsă sau deformată. Reproșurile se referă mai ales la o anumită pasivitate soră cu indiferența față de lucruri care pe telespectator îl rod, îl dor. Un crainic sportiv care consemnează rece traiectoria mingii într-un moment cînd amatorii de fotbal așteaptă cu sufletul răscolit un comentariu viu, pe măsura revoltei lor, o discuție despre deservirea populației care escamotează în fapt rămînerea în urmă a acestui sector de activitate sînt privite ca acte de dezertare de la una dintre obligațiile primordiale ale televiziunii: aceea de a reprezenta opinia publică. În ultimă analiză aceste reproșuri sînt un semn al stimei și încrederii investite de oameni în televiziune. Ei s-au deprins să-i simtă alături umărul și la bucurie și la necaz și nu-și pot reține dezamăgirea cînd li se pare că au fost abandonati.

Sînt împrejurări cînd responsabilitățile sînt ușor de stabilit. Doi reporteri sportivi, urmîndu-și unul altuia, furnizează două comentarii de factură cu totul diferită și telespectatorul își poate îndrepta preferințele fie către primul, fie către al doilea. Alteori lucrurile sînt mai puțin clare. Între rubricile «Reflector» și «Față-n față» a apărut un mare decalaj în ceea ce privește exigența. În timp ce prima merge fără menajamente drept la țintă, cea de-a doua se specializează pe zi ce trece în ocolirea punctelor nevralgice. Se fac, de pildă, eforturi pentru a-l convinge pe spectatorul de film că rețeaua cinematografică nu are păcate mai mari decît defectarea unor litere din firmele luminoase și imperfecta organizare a premierelor sau că pentru problema vînzării biletelor soluția optimă este închiderea casei cinematografului la filmele de mare succes și distribuirea lor exclusiv pe bază de contracte cu întreprinderile. Spectatorul știe însă, sau măcar bănuiește, că altele sînt raclele organizatorice care-l privează prea adesea de posibilitatea de a vedea filme bune în condiții bune. De aceea emisiunile de această factură îi subminează încrederea în solidaritatea televiziunii cu interesele lui reale. Aici însă e mai greu să delimitezi răspunderile. Sînt autorii rubricii «Reflector» mai curajoși și mai puțin dispuși la compromisuri decît cei ai rubricii «Față-n față»? Provine cumva deosebirea din modul diferit în care conducerea televiziunii a conceput cele două rubrici? Nu o dată cronicarul se află în situația dificilă de a nu ști cui se cuvin elogiile sau criticile pe care se simte dator să le formuleze. Să luăm cazul cel mai simplu: un cîntăreț de muzică ușoară interpretează într-un stil lipsit de stil două melodii răsauzite. E oare pentru că nu s-a ostenit să învețe altele noi? E vinovat realizatorul emisiunii, care i-a impus să rămînă la vechiul repertoriu? Sau, poate, responsabilul cu programele muzicale care, în ultimul moment, a cerut înlocuirea unui cîntec nou cu altul «krodat»? Cînd Aurelian Andreescu recidivează în a ne demonstra că efortul de a memora textul unui cîntec îl depășește, telespectatorul se întreabă cine ține neapărat să-l invite în continuare pe micul ecran.

Într-o singură seară am văzut două emisiuni de niveluri incomparabile între ele. Admirabil concepută și excelent realizată, emisiunea X.Y.Z., consacrată plopiilor fără soț, a examinat cu mijloace specifice televiziunii toate fațetele unei probleme de «mică istorie» literară. Nu știm însă cine merită aplauzele noastre, ce reporter ingenios a ascuns televiziunea sub misterul inițialelor de la sfîrșitul alfabetului. În aceeași zi, «Dosarul nr...» ne-a convins din nou că autorii (de astă dată a-noscuci) ai rubricii sînt departe de a fi găsit tonul just și maniera adecvată. Cazurile prezentate par mereu aceleași (iar un delapidator, iar niște fii denaturați...). O vorbărie interminabilă care oscilează între excesul de calambururi iefine și stilul lacrimogen al reportajelor pasionale dintr-o anumită presă antebelică se străduiește să țină locul unui adevărat reportaj de televiziune. Stîngăcia realizării atinge culmea în secvențele prelungite în care o femeie bătrînă vorbește într-un microfon ținut cu sirguință de reporter, fără ca noi să auzim măcar un singur cuvînt. Obișnuit de alte emisiuni cu un nivel calitativ diferit, telespectatorul este îndreptățit să se întrebe dacă explicația trebuie căutată în greșita înțelegere a specificului rubricii, în greșita alegere a realizatorilor ei sau într-o combinare a acestor două neajunsuri. Conducerea televiziunii are plăcuta experiență a unor rubrici mai presus de orice critică pentru că au fost încredințate unor oameni care nu trebuie învățați cum să le facă: Dan Hăulică («De la Giotto la Brăncuși»), Petre Codreanu («Cronica discului»), Ovidiu Drimba («Istoria teatrului universal») și alții.

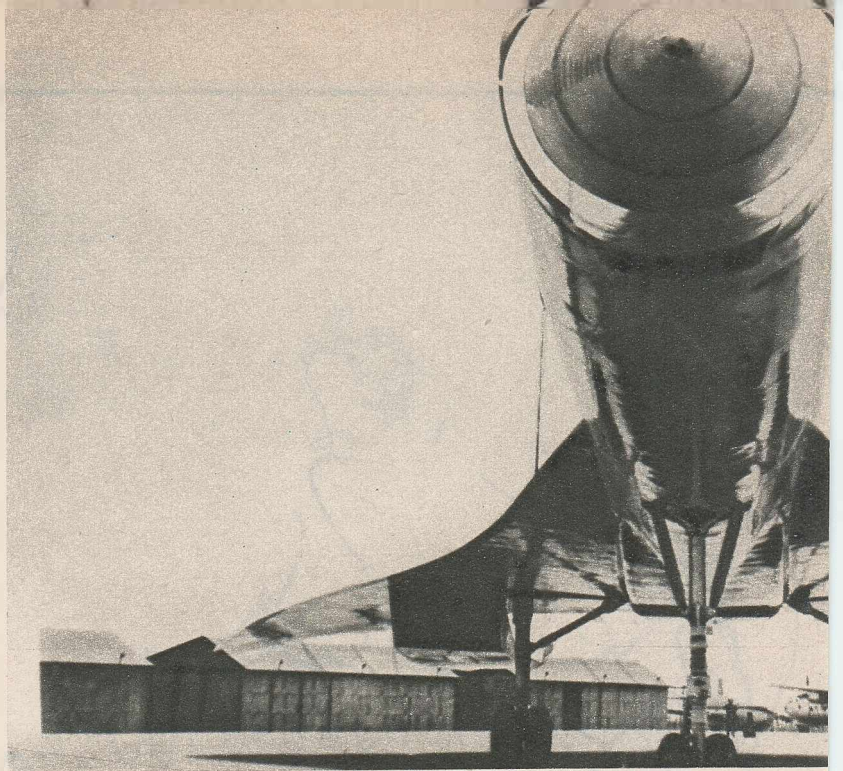
De dragul încrederii pe care opinia publică o investește în televiziune, aceasta ar trebui să caute și pentru emisiunile încă oscilante, imperfecte, oboșite congenital, personalități în măsură să le însușească o viață nouă.

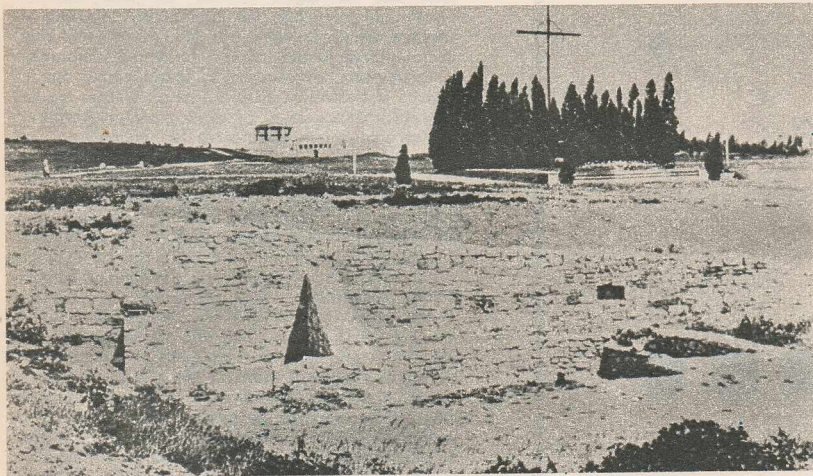
Cifric, AL 27-LEA SALON INTERNAȚIONAL AL AERONAUTICII ȘI SPAȚIULUI, de pe aeroportul parizian Le Bourget, poate fi sintetizat astfel: 16 țări participante, 150 avioane, 54 elicoptere, câteva zeci de rachete, un număr de sateliți spațiali și... patru cosmonauți: sovieticii Pavel Beleaev și Konstantin Feoktistov și americanii Michael Collins și David Scott. Printre noutățile din domeniul aviației prezentate la Le Bourget se înscriu: avionul cu aripi variabile reprezentat de bombardierul de vânătoare american F-111; macheta avionului-gigant supersonic cu aripi variabile, pregătit de firma americană Boeing pentru 1971-1972. Uniunea Sovietică prezintă ca noutate — alături de avioanele-gigant Anteu de 700 locuri și de alte realizări anterioare — trireactorul YAK-40, care poate ateriza pe orice fel de aeroport, și macheta avionului comercial supersonic TU-144, care va putea atinge viteza de 2 450 km/oră, având la bord 120 pasageri.

În spațiul rezervat realizărilor de pe tărîmul zborurilor spațiale sînt prezente navele cosmice sovietice «Cosmos», «Luna», «Vostok» și satelitul «Proton» de 12 tone, ca și realizările americane — sondele lunare «Surveyor», «Lunar Orbiter», «Mariner», precum și vehiculul spațial «Apollo», destinat unei viitoare călătorii Pămînt-Lună cu trei cosmonauți la bord.

De un viu interes se mai bucură printre exponatele salonului și macheta în mărime naturală, cîntărind 31 tone, a avionului de transport supersonic franco-englez «Concorde» (în fotografia din dreapta).

de două ori lidice

Ruine care au rămas să vorbească peste timp despre barbaria fascistă.

Ordinul lui Frank fusese categoric: **distrugeți satul!** O așezare de oameni pașnici — doar cinci sute la număr — a fost prefăcută în scrum într-o singură zi — 10 iunie 1942. Era ziua înmormîntării lui Heydrich, iar Lidice figura pe lista represaliilor imediate pentru atentatul împotriva «reichs-protektor»-ului Boemiei și Moraviei ocupate. Comunicatul oficial difuzat a doua zi la Berlin relata laconic isprava hitleriștilor: «...bărbații au fost executați, femeile au fost internate în lagăre de concentrare, iar copiii trimiși pentru educație corespunzătoare (din cei 117 copii din Lidice au scăpat cu viață doar 17 — n.n.). Toate casele au

1967 — Lidice trăiește: copiii și trandafiri, case noi și un cer senin.

fost rase de pe fața pămîntului, iar numele satului a fost șters...»

La ora cînd se transmitea la radio comunicatul, execuțiile de pe cîmpul de ruine continuau pentru ca în seara de 10 iunie să se facă un prim bilanț: 173 bărbați între... 14 și 84 de ani, împușcați.

Numele satului Lidice trebuia să fie șters de pe hartă, să dispară din amintirea oamenilor. Aceasta era suprema satisfacție a organizatorilor represaliilor.

Au trecut 25 de ani dar oamenii nu au uitat. În memoria lor Lidice s-a înscris ca un simbol al martiriului dar și al biruinței omului asupra dușmanilor vieții.

Ruinele satului de lângă Kladno fumegau încă atunci cînd, în numeroase țări din lume, numele Lidice a fost dat unor sate, cartiere, instituții sau parcuri publice.

Imediat după eliberare, în toată Cehoslovacia s-au făcut eforturi în opera de reconstrucție a satului Lidice. În primele rînduri au fost mînerii din Kladno și femeile din toată țara.

Primii locatari ai noului Lidice, construit peste cenușa celui ucis și ars, au pășit pragul caselor în 1949. (Localitatea numără în prezent 483 de locuitori.)

În urmă cu cîțiva ani a fost inaugurat la Lidice Parcul păcii și prieteniei — o imensă grădină cu peste 30 000 de soiuri de flori trimise din 35 de țări.

Recent, pe plan internațional, a fost inițiată o acțiune de mari proporții în vederea organizării unei galerii de artă la Lidice, prin contribuții din lumea întregă. Printre primii care au răspuns la apelul lansat în acest scop au fost și cîțiva artiști consacrați din țara noastră. Astfel, colecția de artă ce urmează să fie inaugurată la 10 iunie, cu prilejul solemnităților închinată împlinirii unui sfert de veac de la distrugerea satului Lidice, cuprinde și trei donații românești semnate de Brăduț Covaliu, Ion Bițan și Ligia Macovei.

Dic. BABOIAN

lovituri și contralovituri

La 18 iunie Fleet-Street-ul va fi din nou în doliu: începînd din această zi își va înceta apariția săptămînalul «Sunday Citizen», exponent al intereselor și politicii cooperativelor și trade-unionurilor britanice, succesor din 1962 al lui «Reynold News», fondat încă în urmă cu un veac și mai bine. Semnificația dispariției lui «Sunday Citizen» — care de la un tiraj de un milion de exemplare înainte de război a ajuns în 1967 la doar 220 000, la aceasta adăugîndu-se o foarte masivă scădere a veniturilor de pe urma publicității — capătă adevăratele sale proporții dacă amintim faptul că ultimii cinci ani au înregistrat decesul a încă trei săptămînale și a două cotidiene, dintre care unul de seară.

Dar, cel puțin, orașul de pe Tamisa are o consolare: în marea metropolă de pe tărîmul celălalt al Atlanticului presa împartășește o soartă similară. Ba chiar acolo ritmul de dispariție a ziarelor pare să fie și mai accentuat. De pildă, din cele 12 cotidiene care existau la New York înainte de război (numărul lor era de 15 la începutul secolului) n-au mai rămas decît trei: «New York Times» și «Daily News» ca ziare de dimineață și «New York Post» — singurul supraviețuitor de seară. Cel mai recent

și-a dat duhul «World Journal Tribune», hibridul care aproape nici n-a apucat bine să trăiască, rezultat al fuziunii din septembrie 1966 dintre trei ziare aflate în mari dificultăți financiare («New York Herald Tribune», «Journal American» și «World Telegram and The Sun»). Această operațiune s-a soldat cu aruncarea în stradă a 2 500 ziaristi.

Fostul proprietar al lui «New York Herald Tribune», James Hay Whitney, multilateral și membru influent al partidului republican, a avut însă grijă să-și ia revanșa pentru înfrîngerea suferită acasă..., la Paris. În momentul în care erau tipărite și gata de a fi lansate într-o nouă ofensivă publicitară a fișe ce făceau reclamă ediției europene a lui «New York Times», aceasta și-a anunțat hotărîrea de a-și înceta apariția. Motivul? Scriptele financiare consemnează în ultimii șase ani un deficit de 10 milioane dolari. Și astfel s-a născut «International Herald Tribune» prin înghițirea ediției europene a lui «New York Times» de către «Herald Tribune-Washington Post». Va urma o contralovitură?

I. CIOARĂ

răsfoind «guida monaci»

Printre investitorii străini în Italia, cel mai puternic este considerat la ora actuală... Vaticanul (stat clerical al Bisericii Catolice,

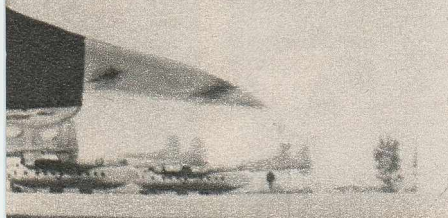
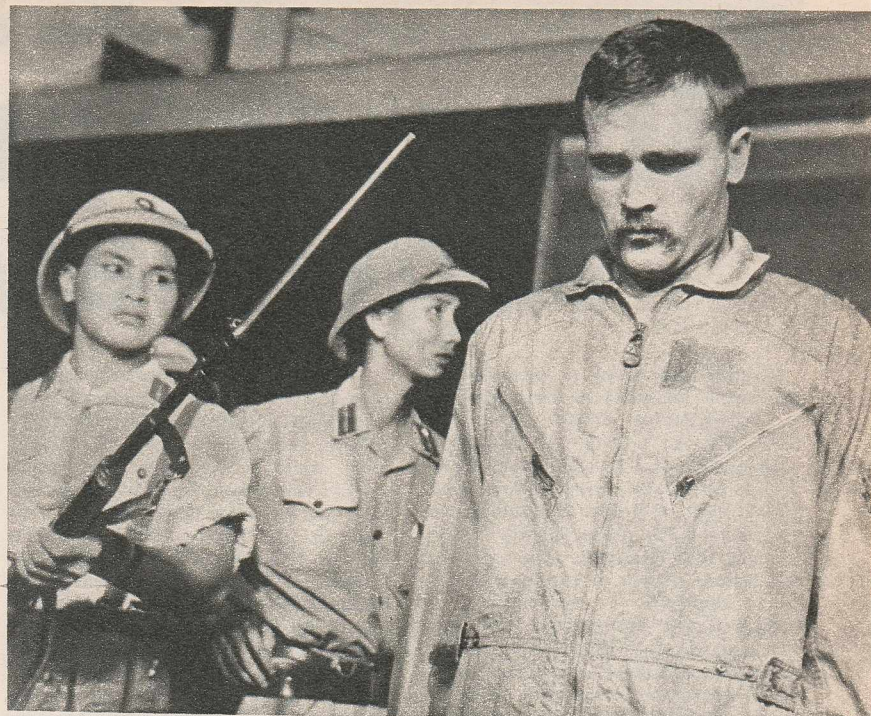

MOMENTUL ADEVĂRULUI

Bombardamentelor barbare ale aviației americane împotriva centrelor populate din Hanoi, Haiphong și alte localități din R.D. Vietnam li se dau o ripostă binemeritată; numărul avioanelor agresoare doborâte pînă în prezent se cifrează la aproximativ 2 000.

Iată-l pe unul dintre piloții făcuți recent prizonieri: locotenentul James Richard Shiveley, originar din Texas, în vîrstă de 25 de ani.

Trimis să semene distrugerii și moarte la mii de kilometri depărtare de patrie, în numele «apărării intereselor S.U.A.», el pare să fi ajuns acum, în sfîrșit, la «momentul adevărului»...

constituit din Cetatea Vaticanului, cu o suprafață de 0,44 kmp), prezent în toate activitățile economice ale peninsulei. Pentru a ne face o idee de această realitate — menționa într-un articol recent ziaristul italian Ernesto Loi — este suficient să răsfoim doar «Guida Monaci», un volum de 10 000 de pagini, care grupează în ordine alfabetică personalitățile ecleziastice cele mai de văz. Avem astfel ocazia să constatăm că numeroși demnitari ai Vaticanului se numără printre conducătorii principalelor activități industriale și bancare italiene. Astfel, marchizul Giovan Battista Schetti, furierul principal al Palatului apostolic, este președintele Băncii di Santo Spirito (bancă în care e interesat și grupul I.R.I.) și al societății de lucrări publice «Condotte d'Acqua»; prințul Marcantonio Pacelli, șeful general al Gărzilor Nobile, face parte din consiliul de administrație al societății de lucrări edilitare «Immobiliare», al societății «Ceramiche Pozzi», prezidînd de asemenea și consiliul fabricii de paste făinoase «Pantanello»; contele Pietro Enrico Galeazzi, director general al guvernoratului Cetății Vaticanului, își împarte activitatea și între consiliile de administrație ale societăților «Immobiliare», «Credito italiano» și «R.C.A. italiano»; Massimo Spada, președintele fundației Pius al XII-lea pentru apostolatul laicilor, se află în fruntea societății «Vianini», a Băncii din Roma și este de asemenea membru în consiliul de administrație al grupurilor «Finisder», «Shell Italiana» și «Italcable»

etc... Totodată, o bună parte din societățile de asigurări ca și cele petroliere (în special «Fina» și rafinăriile din Roma, care aparțin în proporție de 80 la sută Vaticanului și doar 20 la sută societății italiene «Total»), industriile alimentare («Motta», «Eridania» etc.), serviciile nenaționalizate de apă, gaz, electricitate și transporturi se află sub controlul Sfintului Scaun.

«Este dificil de precizat — remarca revista «La vie française» — la cît se ridică bogățiile Vaticanului. Bancherii internaționali le evaluează la 15-20 miliarde de dolari (mai mult decît rezervele de aur ale S.U.A.), dar în fapt nu este vorba decît de o cifră aproximativă arita vreme cît nu există bilanțuri și publicații oficiale referitoare la finanțele statului pontifical».

V. BABA

cînd le citim pe toate?

«Una din maladiile acestei epoci este multitudinea cărților; ele încarcă într-atît pe oameni încît nu le este posibil să digere abundența acestor materiale fără rost care sînt cotidian urzite și aduse la lumina zilei în lume». Aceste cuvinte au fost scrise în anul 1613 de Barnaby Rich.

Dacă aceasta era senzația unui om de

cultură la începutul secolului XVII, se pune întrebarea: cum se pot simți azi — cînd asistăm la «explozia contemporană a informației» ca fenomen predominant în lumea științei și tehnicii — cititorii obișnuiți și mai ales cercetătorii?

La începutul secolului XIX, potrivit datelor U.N.E.S.C.O., apăreau în lume 100 periodice, în 1850 numărul lor ajunsese la 1 000, în anul 1900 erau 10 000, iar în 1964 apăreau în întreaga lume 100 000 periodice. Deci în aproape 170 de ani numărul revistelor periodice a crescut de 1 000 de ori. Chiar dacă din cele 100 000 publicații, cite apar anual, demne de atenție sînt numai circa 40 000, plus 30 000 de volume tehnice și științifice, totuși pentru un cercetător științific apare ca o imposibilitate practică parcurgerea a mii de publicații și de cărți. Prin urmare, problema organizării activității de documentare și informare și a folosirii mașinilor electronice de memorat se pune cu tot mai imperioasă acuitate.

...ca și cum ați fi fost trăgătorul

Din cîte unghiuri diferite s-ar fi putut trage în președintele Kennedy?

Un magazin de jucării din Anglia a pus în vânzare un joc de societate care permite reconstituirea în miniatură a răspînciei din Dallas, unde a avut loc atentatul.

Jocul conține cîteva piese din carton reprezentînd tragica răspîncie și, în plus, fără supliment de preț, o reproducere în mărime naturală a carabinei găsite la etajul VI al cunoscutului depozit de cărți, o fotocopie a raportului de autopsie, stenograma mărturiei oficiale a Jacquelinei Kennedy, rezumatul Raportului Warren.

Și astfel, în sinul familiei, amatorii, retrăgîndu-se cîteva metri și suindu-se pe un scaun, pot să tragă în condițiile presupusului asasin — Lee Oswald.

Jocul costă însă în a demonstra că s-ar fi putut trage în președinte din trei sau patru unghiuri diferite. Jucătorul care reușește să-l «asasineze» pe președinte fără a folosi locul din care se afirmă că ar fi tras Oswald este declarat cîștigător.

Cei trei creatori ai acestei distracții familiale precizează că jocul lor de-a asasinatul «nu e un mod gratuit de destindere, ci un instrument istoric pus la dispoziția publicului spre a-l ajuta să dezvăluie misterul de la Dallas».

Se pare însă că «instrumentul istoric» conceput de cei trei gentilemani nu s-a bucurat de aprecieri pozitive în Anglia.

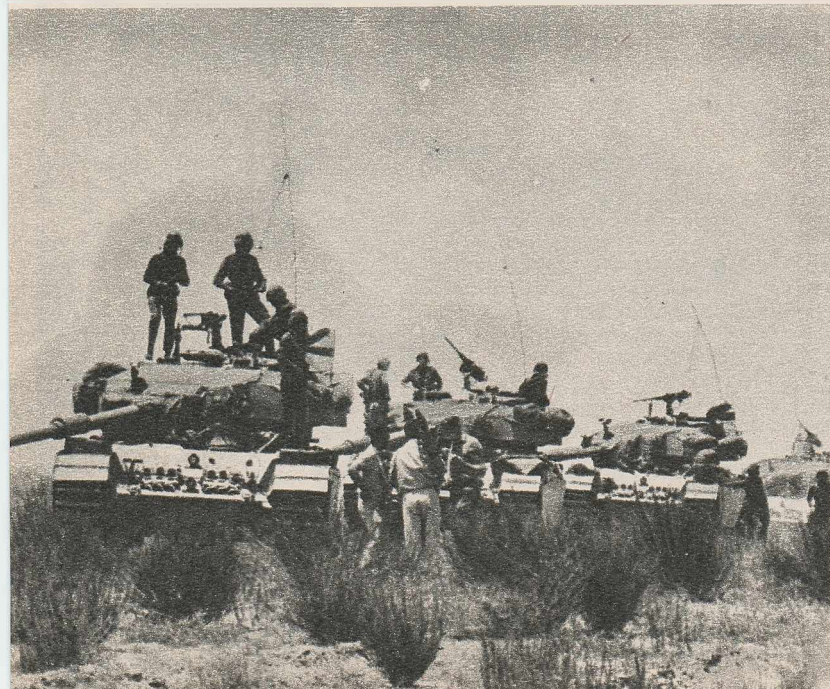
literatură... triumfiulară?

«Clasică și nemaipomenită, arătoasă și nouă, ascuțită și triumfiulară...», astfel califică editorul Robert Morel cartea pictorului Mathieu, pe care a editat-o recent.

Aceste calificative insolite nu se referă la conținut ci la... forma de prezentare. Ceea ce este «ascuțit» și «triumfiular» nu e stilul lui Georges Mathieu, ci formatul în care a apărut lucrarea. În adevăr, «Privilegiul de a exista», cartea în cauză, are forma unui triunghi perfect, imposibil de așezat într-o bibliotecă obișnuită. De altfel nici nu a fost editată în acest scop. Ea este — în intenția editorului — o operă de artă făcută să fie așezată pe o masă sau pe un pedestal.

Editorul, R. Morel, nu e la prima lucrare de acest gen; el e autorul unei serii de asemenea invenții: o carte cuprinsă între zăbrele, alta încrustată cu oglinzi minuscule, o altă lucrare în formă de D, prevăzută cu un lanțuc de aramă, un dicționar de ierburi binefacătoare agrementat cu doi ochi care se deschid și se închid cu ajutorul unui șiret, în fine o carte acoperită cu un fragment autentic de vitraliu.

Vitroarea carte a lui R. Morel va fi o sferă: un glob perfect, deschizîndu-se pe la ecuator, ca un fel de ciupercă.

Urmărită cu profundă îngrijorare de opinia publică mondială, situația din Orientul Apropiat s-a agravat prin începerea — la 5 iunie — a ostilităților în această zonă. Fotografiiile înfățișează aspecte de pe pozițiile R.A.U. (stînga) și Israelului (dreapta).

Preocupat de pericolul pe care îl reprezintă continuarea războiului pentru pacea în Orientul Apropiat și pentru pacea lumii, guvernul Republicii Socialiste România a adresat în ziua de 5 iunie un apel guvernelor Republicii Arabe Unite și Israelului pentru încetarea imediată a ostilităților, pentru soluționarea pe calea tratativilor a diferendelor și ajungerea la acorduri echitabile și raționale.

În noaptea de 6 iunie, Consiliul de Securitate a adoptat în unanimitate o rezoluție în care, arătîndu-se îngrijorat de izbucnirea luptelor și de situația primejdioasă din Orientul Apropiat, cere tuturor guvernelor interesate, ca un prim pas, să ia toate măsurile pentru încetarea imediată a focului și pentru întreruperea tuturor activităților militare din această regiune...

Gasul rațiunii cere ca problemele litigioase în această regiune să fie soluționate pe calea înțelegerii între părți, ținîndu-se seama de drepturile legitime ale popoarelor interesate, conflictul armat servind doar intereselor cercurilor reacționare, imperialismului.

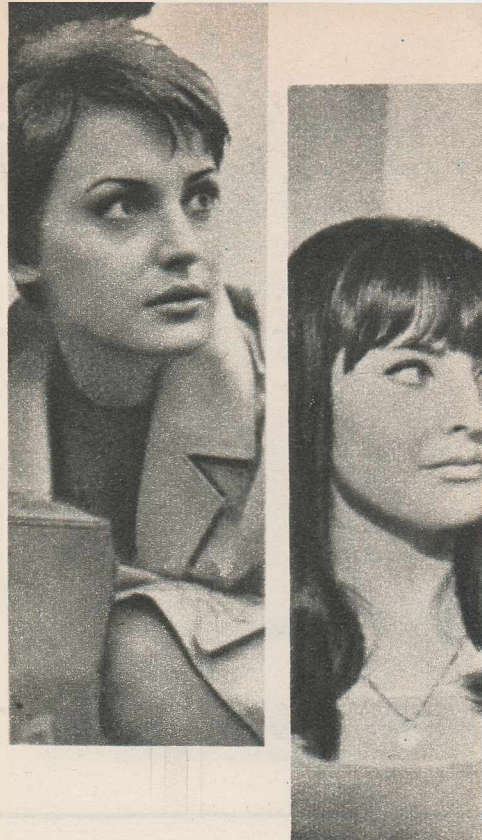
cinematografia iugoslavă

Păcatele mai vechi și care dăinuie temeinic — ba parcă se accentuează — în achiziționarea filmelor de către D.R.C.D.F. ne împing uneori spre o imagine strîmbă a creației cinematografice din multe țări. Printre altele, spectatorii noștri pot să-și închipuie foarte bine că filmele de război (și atîta tot) ori coproducțiile Winnetou ar fi rodul cel mai frumos pîrguit al studiourilor din R.S.F. Iugoslavia. E regretabil că se creează această impresie falsă. De vreo cinci-șase ani cinematografia țării vecine cunoaște o deosebită intensificare a căutărilor creatoare; rezultatele nu au întîrziat să se arate. (Desigur, nu a întîrziat nici eticheta de «nou val» iugoslav, căci de la o bună vreme încoace critica, din comoditate, din încăpăținare sau pur și simplu din obișnuință, numește «nou val» tot ceea ce la un anumit moment este alt fel decît ce s-a făcut pînă atunci.)

Proaspăta mișcare cinematografică iugoslavă nu a fost inițiată de vreun grup de iconoclaști purtători ai unor lozinci teribiliste, ci de cîțiva regizori documentariști, artiști cu ochii mai larg deschiși asupra vieții. Fără hărmălaie, cu o rîvnă din care nu lipsea respectul pentru cei care în anul 1946 au scos pe ecrane primul lung-metraj artistic, «Slavica», acești membri ai «Kino-Klubului» din Belgrad s-au angajat să dea contemporanului lor, al nostru, filmul pe care-l merită: un film care să înceteze de a mai fi o simplă poveste spusă cursiv, mai mult sau mai puțin emoționantă (în general cu tematică de război). Filmul pe care-l merită trebuie să răsfrîngă multele întrebări și frămîntări ale omului de azi (care a uitat sau care nu poate uita războiul), izbinzile sau înfrîngerile sale, trebuie să fie o mărturie, oferită întregii lumi, a semnificațiilor și rosturilor socia-

Toate frumusețile ecranului iugoslav strînse la un loc în același film. E mult, dar nimeni nu se supără (Spela Rozin, Leonina Pavlovici, Milena Dravici, Branka Mitici, Dusica Zegaraci în filmul «Zvăpăiatele» al lui K. Rakonjak).

Dincolo de pitoresc — tragedia unor oameni ținuți multă vreme la marginea societății (scenă din filmul «Și eu am întîlnit țigani fericiți»).

Petrovici, «Zilele», scrutează dintr-un unghi inedit momentele de criză din viața unei perechi de îndrăgostiți, implicațiile și semnificațiile acestor momente.

O profundă meditație despre eroismul nespectaculos dar care înseamnă nu de puține ori un lung șir de renunțări străbate filmul lui Vatroslav Mimica «Prometeu din insula Vișevica» (realizat în 1964 și prezentat la Festivalul de la Moscova în 1965). Mimica, cunoscut mai ales ca un prestigios autor de desene animate, are la activul său încă trei producții de lung-metraje cu actori, dar abia cu «Prometeu din insula Vișevica» el s-a alăturat «noului val» (din motive metodologice îl numim și noi tot așa). Următorul său film, «Luni sau marți», îl obligă pe spectator (și obligația se transformă pe nesimțite în satisfacție) să urmărească o zi oarecare (de unde și titlul «Luni sau marți») din agenda unui gazetar, să fie martorul a tot felul de nimicuri — plata chiriei, întâlnirea cu un columbofil etc. — sau al gândurilor sale legate de amintirea unor oameni pe care nu i-a prețuit la timp, de războiul trecut, de evenimentele politice ori de unele dorințe fantezisto-comice — pe linia eliberării totale de micile griji cotidiene (gândurile omului sînt materializate în film în imagini colorate, spre deosebire de acțiunea propriu-zisă, văzută în alb-negru).

Amestec de realitate și de vis (cu o mai vizibilă tendință de exploatare a laturilor poetice ale acestuia din urmă) sînt și filmele lui Purisa Dordevici, «Fata,

descoperim, să învățăm a o descoperi.

Colegi de generație și de preocupări cu cei de mai sus sînt și Zivojin Pavlovic («Dușmanul», «Întoarcerea acasă»), Zica Metrovici («Spargerea») ori Zvonimir Berkovic, al cărui film, «Rondo», a fost numit de unii critici «o adevărată capodoperă».

ULTIMUL MARE SUCCES...

...îi aparține lui Aleksandar Petrovici, cel pe care l-am amintit la începutul însemnărilor noastre. Se numește «Și eu am întîlnit țigani fericiți» (într-o primă variantă — «Colectori de puf») și a fost distins cu Premiul special al juriului la actuala ediție a Festivalului de la Cannes. (Petrovici, în vîrstă de 38 de ani, cineast complet, s-a aflat anul acesta la un pas de cucerirea Premiului Oscar pentru cel mai bun film străin. «Treți», penultima sa creație — încununată de altfel cu Marele premiu al Festivalului de la Karlovy Vary 1966 — s-a impus prin luciditatea cu care dezvăluia — pe căi oarecum asemănătoare cu cele din «Cenușă și diamant» al lui Wajda — tragismul eroismului inutil). De data aceasta, printre avalanșele de cîntece vrăjite, costume în stare să-ți ia ochii, obiceiuri insolite, trăiri explozive, cineastul, înarmat cu aceeași luciditate, demitizează pitorescul vieții unor ființe ținute multă vreme la marginea societății, surprinde eforturile acestor oameni, înzestrați cu un deosebit simț al muzicii și culorii, de a se integra acestei societăți. «Romantic și lucid tot-

Un june-prim smuls teatrului: Bekim Fehmiu («Călătoria», «Și eu am întîlnit țigani fericiți»).

Olivera Marcovici rămîne o actriță, chiar dacă revista «Cinema» este de altă părere, și încă o actriță foarte mare, interpreta «Lady-ei Macbeth din Siberia».

O personalitate actricească: Zoran Radmilovici. Pentru creația sa în «Porumbelul de argilă» a dobîndit un premiu special la Festivalul de la Pola din 1965.

liste.

Un limbaj cinematografic de intensă expresivitate și putere de sugestie (dar cu unele ecouri din Resnais, Fellini, Antonioni) a atras atenția asupra filmelor lui Hladnic («Dans în ploaie», «Castelul de nisip»), Petrovici («Cuplul», «Zilele»). Unii au fost atît de derutați de noutatea acestor filme încît le-au calificat cînd «perfecte», cînd «de un diletantism prețios».

CU OCHII MAI LARG DESCHISI ASUPRA VIEȚII

Cineștii iugoslavi au descoperit în viața de fiecare zi a omului, în reacțiile și gesturile lui cotidiene, pe lângă care trecem adeseori fără să le luăm în seamă,

sediul principal al ideilor, poetice sau filozofice, capabile să transmită fiorul specific al contemporaneității, să înțelezeze, să te pună pe gînduri. Nu știu dacă deocamdată ne aflăm chiar în fața unei «școli iugoslave», cum a fost cea poloneză și cum este școala cehoslovacă, cu universuri proprii bine conturate, dar e limpede că în materie de filme ancorate în actualitate Petrovici, Mimica, Makavejev, Dordevici au un cuvînt de spus prin pasiunea cu care disecă relațiile omului cu semenul său, cu mediul social căruia îi aparține.

«Cuplul» lui Aleksandar Petrovici este primul film care a reprezentat R.S.F. Iugoslavia la Cannes, în 1962, și despre care se spune că este și primul film iugoslav cu adevărat de actualitate. Și acesta, ca și cel de-al doilea film al lui

«Visul», și ale lui Dragoslav Lazici — «Anii calzi». Există anumite stîngăcii în alternarea celor două planuri, dar sîntem gata să le iertăm în fața ambiției cinstite de a smulge cotidianului întregul lui potențial de poezie.

Folosind cu iscusință procedeele ciné-véritéului, Dușan Makavejev izbutește, după opinia întregii critici internaționale, în «Omul nu este o pasăre» (1965) și «Povestea de dragoste sau tragedia unei funcționare de la poștă» (terminat acum două luni și prezentat la Cannes în cadrul «Săptămîinii criticii»), pagini de o emoționantă autenticitate.

Dușman al imaginilor așa-numit «abstracte», al simbolurilor ce-și desferecă cu greu tîlcul, Makavejev vrea parcă să ne convingă că frumusețea concretului se află la orice pas. Depinde de noi s-o

odată — spunea cronicarul revistei L'Express — «Și eu am întîlnit țigani fericiți» este un cîntec și o constatare».

Despre Petrovici, probabil cel mai personal și multilateral dintre cineștii iugoslavi de astăzi, se va mai vorbi mult. Pentru el, a fi contemporan înseamnă a avea o anumită stare de spirit, o anumită temperatură psihică și intelectuală, în afara căreia evenimentele își pierd zestrea lor de semnificații etern valabile, devenind simplă factologie bună de catalog după tot felul de criterii. Petrovici știe să-și întretînă acest soi de temperatură și de aceea, fie că discută despre război, fie că se strecoară cu aparatul de filmat în viața țiganilor, el este pe deplin om al vremii sale.

Magda MIHĂILESCU

„TECHNOLOGICAL GAP” sau cum peștele cel mare îl înghite pe cel mic

Cînd un om de afaceri vest-european se trezește dimineața, el se bărbierește cu lama **Gillette**, folosește pasta de dinți și loțiunea de păr **Colgate**, bea cafea **Maxwell** cu lapte praf **Libby**, se îndreaptă spre birou într-un automobil **Ford-Taurus** sau **Opel-General Motors** pus în mișcare, bineînțeles, cu benzina «tigr» — **Esso**. Cînd deschide ușa biroului, vede secretara lucrînd la mașina de scris **Remington**, apoi își îndreaptă privirea spre aparatul telex **ITT** și mașina de calculat **IBM**. Cînd își începe activitatea, omul de afaceri vest-european aprinde o țigară **Camel**, **Lucky** sau **Kool**, venită de peste Ocean, înainte de a lua legătura cu **First City Bank of New York**. În același timp soția folosește ruj **Revlon**, aspiratorul de praf **Hoover**, mașina de cusut **Singer**, iar în orele de destindere nimereste la un cinematograful unde rulează fie o producție hollywoodiană, fie — mai degrabă — un film produs de o casă de filme americană în Europa. Și lista «simbolurilor» americane în Europa occidentală ar putea fi prelungită la infinit...

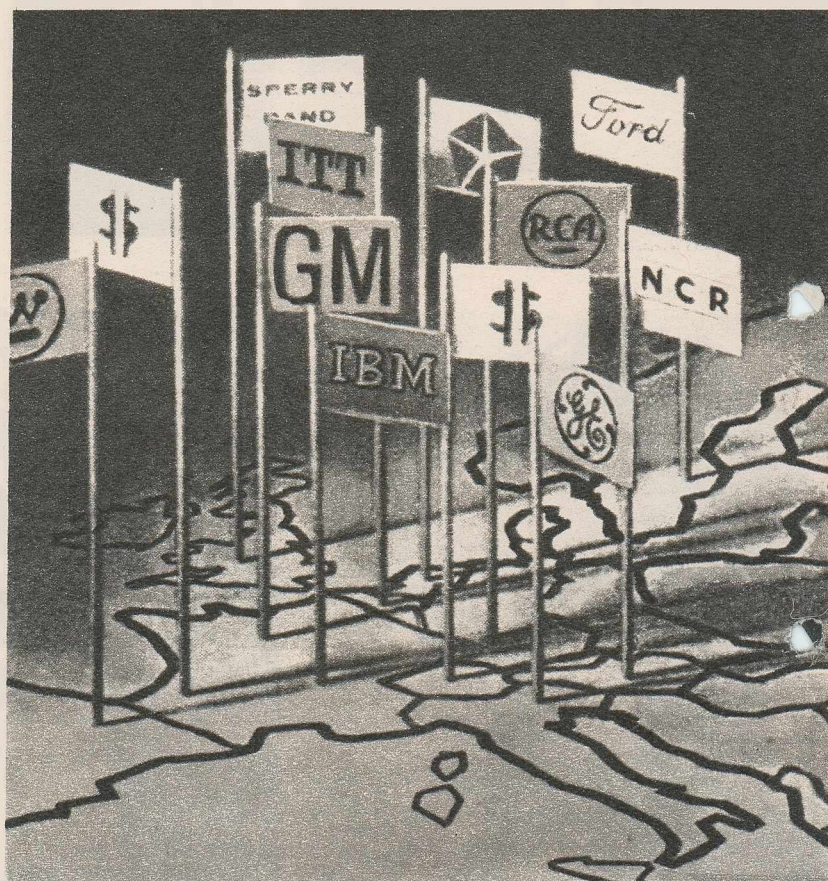
Prezența insidioasă a produselor americane în viața de toate zilele a țării vest-europene ridică acolo semne de întrebare îngrijorătoare: de ce în lupta de concurență se impun produsele americane? Ce «armă secretă» înlesnește companiilor gigantice din S.U.A. să preia treptat controlul asupra unei bune părți din industria vest-europeană?

Toate răspunsurile converg spre aceeași explicație: într-un domeniu hotărîtor pentru dezvoltarea unei economii moderne, și anume în domeniul progresului tehnico-științific, distanța dintre S.U.A. și țările vest-europene a crescut în ultimul deceniu și se întrevede perspectiva ca ea să crească și mai mult în anii următori. Deși în ultimul deceniu produsul brut pe locuitor a crescut de două ori mai rapid

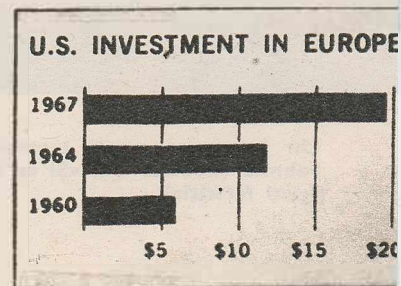
în țările vest-europene membre ale Pieței comune decît în S.U.A., totuși produsul brut absolut continuă să fie dublu în Statele Unite. Această situație reflectă implicit și avansul în domeniul tehnicii moderne și al cercetării științifice.

COLONIALISM ECONOMIC ȘI ȘTIINȚIFIC?

În coloanele presei occidentale termenul «Technological Gap» (prăpastia tehnologică) este tot mai des utilizat. Monopolurile americane dispun de posibilități mai mari decît firmele vest-europene de a introduce tehnica nouă pe scară largă, ceea ce creează așa-numita «prăpastie tehnologică» în-

Pe nesimțite dar cu perseverență, capitalul monopolist american a acaparat cele mai diverse domenii de activitate economică vest-europeană și aflul de dolari continuă să se reverse spre continent... O singură cifră dezvăluie proporțiile acestei veritabile invazii: investițiile americane în Europa occidentală se ridică la aproape 20 miliarde dolari — cum reiese și din graficul alăturat reprodus din publicația americană «Newsweek».

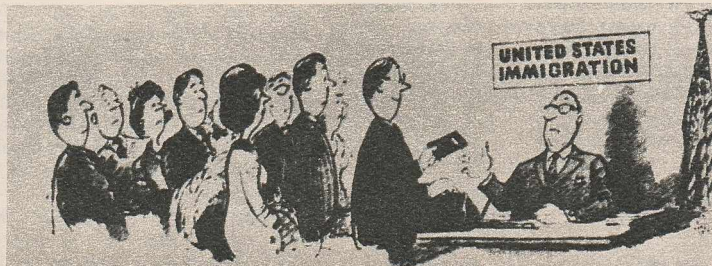
Lăsați-mă să trec! Sînt doctor.

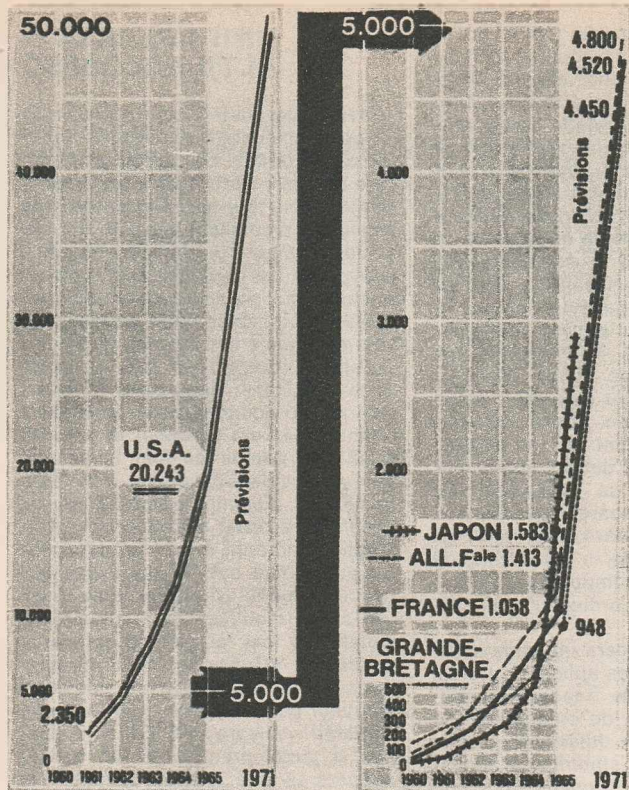
Faceți loc! Sînt doctor.

Dați-vă la o parte, vă rog! Sînt doctor.

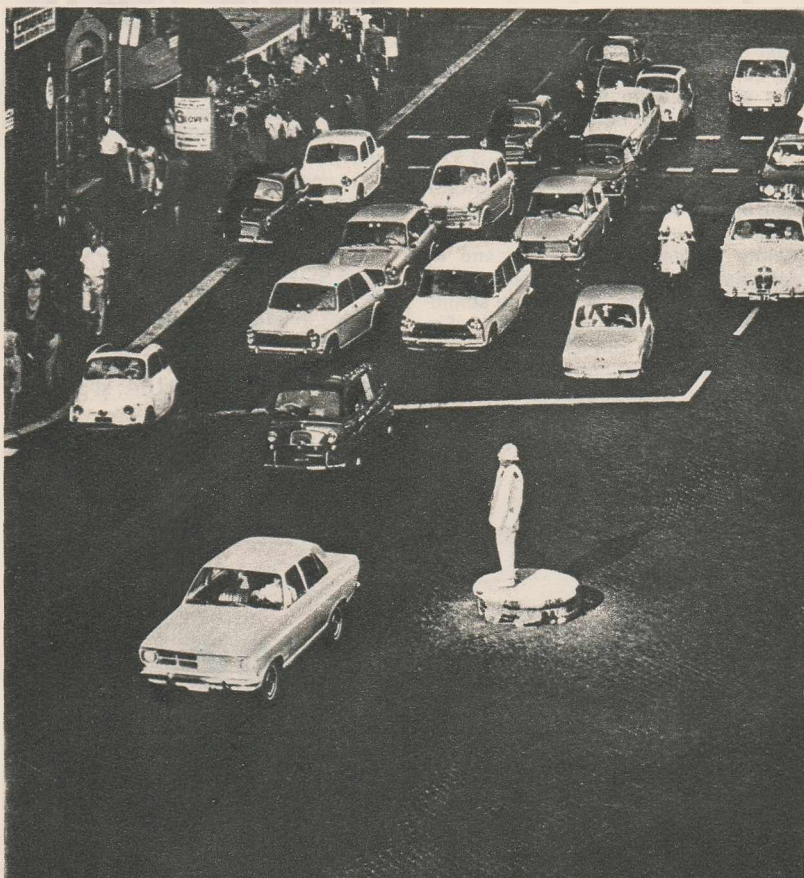

Caricatură publicată de revista americană «U.S. News and World Report» și care ilustrează aflul de emigranți din rindul oamenilor de știință din Anglia în S.U.A.

Ca ripostă la tendințele americane de dominație pe piața mașinilor electronice, în Franța a fost lansat «Planul calcul» a cărui menire este crearea unei industrii naționale de calculatoare. Fotografia prezintă primul calculator electronic miniaturizat, construit în cadrul «Planului calcul», și pe cei trei realizatori ai săi: Marlet, Cocquart, Brave. Graficul... ilustrează situația actuală în domeniul calculatoarelor electronice în câteva din principalele țări capitaliste industrializate: după cum se vede, în S.U.A. există 20 243 mașini electronice de calcul, iar alte patru țări capitaliste la un loc (Japonia, R.F.G., Franța, Anglia) dețin doar 5 002 calculatoare, în bună măsură de producție... americană.

Reclama de față, pentru limuzina Opel Kadett, afirmă despre aceasta că «mașina europeană «Made in Germany» preferată de automobilisții italieni». Reclama nu uită să precizeze totodată: «un produs al lui General Motors» — care, precum se știe, nu e o societate vest-germană și nici europeană...

Ne ha di scatto, la Kadett!

Non è soltanto «la 1000 che va forte», veloce e sicura sull'autostrada, ma è svelta e maneggevole nel traffico cittadino, pronta a fermarsi pronta a ripartire.
Pratica, ben costruita, comoda per 5 persone e molto bagaglio, la Opel Kadett vi offre una scelta tra 8 eleganti modelli: Berlina e Berlina Lusso a 2 e 4 porte, Caravan e Caravan Lusso, il bellissimo Coupé e il nuovo Coupé Rallye. Tutti con motore da 1078 cc. Consumante nel prezzo e nell'uso (doppio cambio dell'olio solo ogni 5000 km e niente «grasso»); la Kadett è la vettura europea «Made in Germany», preferita dagli automobilisti italiani: anche voi, provatela!

Prezzo a partire da L. 985.000* franco sede Concessionario, compresi dazio e I.G.E. Chiedete una documentazione al più vicino Concessionario Opel o alla General Motors Italia S.p.A., Via Tito Sperti 8, Milano. *Prezzi suggeriti.

Opel Kadett GM
la 1000 che va forte
Un prodotto della General Motors

tre Stati Uniti și Europa occidentală. Așadar, companiile americane dispun și de un alt atu hotărâtor pe lângă cel financiar: domeniul tehnologic. Nu fără temei revista americană «Time» afirma: «Prăpastia tehnologică a devenit o problemă sensibilă a politicii mondiale, cu accente anti-americane». În ce constă și cum se manifestă rămânerea în urmă a Europei occidentale?

Nu demult, într-un articol publicat în «Le Monde Diplomatique», consilierul Casei Albe pentru problemele științifice, I. Bennett, afirma: «Prăpastia tehnologică rezidă în faptul că Europa occidentală rămâne în urmă față de Statele Unite în utilizarea în economie a rezultatelor cercetărilor științifice — de unde provine și teama pentru viitor». Lupta este crâncenă și ea se dă în sfera investițiilor de capital, în amplificarea de procedee tehnologice noi și, în sfârșit, în acapararea de cercetători și oameni de știință. Iată ce arată așa-numita «balanță de plăți tehnologică», adică diferența dintre sumele realizate prin licențe și cheltuielile făcute pentru cumpărarea altor patente și brevete din alte țări: în 1961 S.U.A. au realizat câștiguri de un miliard de dolari din exportul cunoștințelor științifice, după ce au fost, bineînțeles, scăzute cheltuielile de import. Astăzi acest surplus este tot de un miliard; în schimb, în 1961 Europa occidentală a avut un deficit în balanța de plăți tehnologică cu Statele Unite de 206 milioane de dolari, iar astăzi această sumă este de aproape patru ori mai mare. Un grup de lucru condus de Harvey Brooks, decanul Institutului politehnic din Harvard, a avertizat că dacă actuala orientare va continua, atunci Europa occidentală este amenințată cu o «decădere continuă în sensul unui colonialism economic și științific».

«BRAIN DRAIN»

Un capitol de seamă al luptei americano-vest-europene pe tărîmul techno-

logic se referă la acapararea de cercetători și oameni de știință vest-europeni. Expresia «brain drain» (scurgerea de materie cenușie) s-a încetăținit în vocabularul politic contemporan pentru a indica exodul din Europa occidentală spre Statele Unite. «National Science Foundation» din S.U.A. a indicat că din 1956 pînă în 1963 au emigrat din Europa occidentală 15 243 de specialiști de cea mai înaltă calificare.

Companiile americane — pornind de la considerentul că e mai rentabil să recruteze un om de știință gata format, oferindu-i sume mari, decât să finanțeze pregătirea unui tânăr care, nu numai că durează dar e și incertă în ce privește rezultatele ei — dau dovadă de o adevărată agresivitate. Chiar în paginile multor ziare și reviste vest-europene ele reușesc să strecoare anunțuri tentante: Compania X, cu sediul în Idaho sau Louisiana, angajează specialiști în condiții avantajoase... Cu toate că fenomenul «brain drain» a fost uneori exagerat, amploarea emigrației de oameni de știință și ingineri din Europa occidentală în S.U.A. indică primejdia ca — în cazul menținerii ritmului acestei «scurgeri» — să se ajungă la o adevărată sinucidere intelectuală. S.U.A. au realizat un câștig mai important în calitate decât în cantitate. Mai puțin de 10 la sută din totalul savanților și inginerilor americani au fost formați în străinătate, dar mai mult de 20 la sută din membrii Academiei de științe americane și 40 la sută din laureații americani ai Premiului Nobel pentru fizică și chimie au învățat sau provin din străinătate.

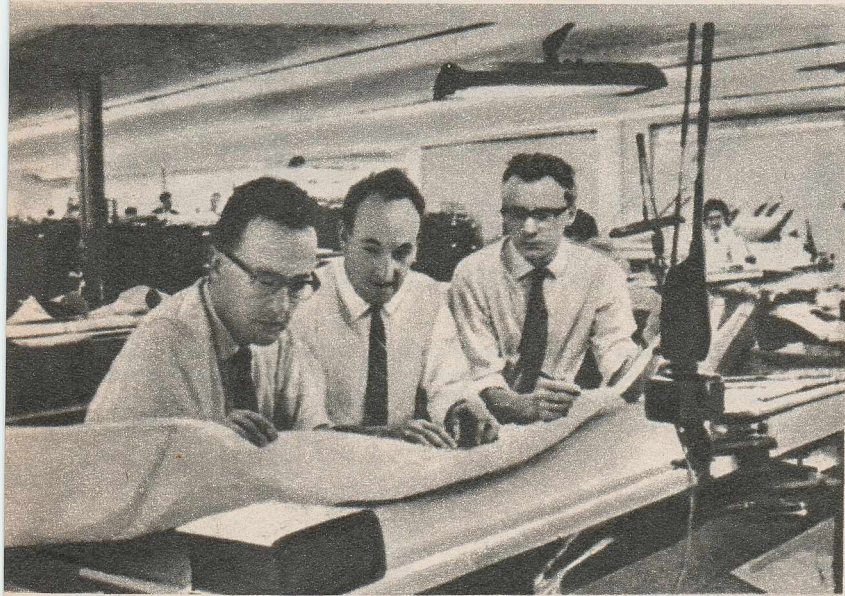
Agenții companiilor americane nu se arată zgîrciți cu momelile. Recentul caz al profesorului englez P. Murray este tipic pentru fenomenul «brain drain». Pînă la sfîrșitul lunii mai savantul atomist dr. Peter Murray lucra în calitate de director adjunct la Centrul guvernamental de cercetări nucleare de la Harvell. Activitatea lui ca specialist în ceramicile rezistente la

(Continuare în pag. 16)

THE "BRAIN DRAIN" — FOREIGN AID FOR U.S.

Why World's Talent Flows Here

By the thousands, scientists, engineers, technicians and doctors are pouring into the U. S. from abroad every year. Estimated value of this windfall of talent is 4 billion dollars. What makes these

Un articol publicat recent de revista americană «U.S. News and World Report» și intitulat «Brain drain — ajutor străin pentru Statele Unite» (facsimilul de sus) este ilustrat și cu această imagine elocventă (jos): cei trei ingineri fotografiați în timpul lucrului, în secția de proiectare a unei uzine americane constructoare de motoare de avioane, provin din rândul miilor de oameni de știință recrutați anual din Anglia de companiile americane.

temperaturi înalte, pentru pile atomice, a interesat într-o asemenea măsură companiile americane încât «Westinghouse Electric Corporation» i-a oferit condiții care l-au determinat în cele din urmă să se mute în S.U.A.

Acapararea «materiei cenușii» vest-europene de către S.U.A. nu constituie însă decât una din direcțiile către care se îndreaptă ofensiva capitalului american. De altfel săptămânalul new-yorkez «Time» scria, nu demult, cu vădită satisfacție: «Europa occidentală este paralizată de o teamă crescândă, aproape obsesivă, că a căzut pradă cuceririi economice a Americii». Această cucerire economică care amenință ca o sabie a lui Damocles vestul «bătrânului continent» se împletește strâns și pe alte planuri cu domeniul tehnologiei. Dar, să exemplificăm. Iată de pildă

PROIECTUL CONCORDE

Inițiativa aparține guvernelor franceze și engleze care au deschis credite masive pentru construirea celui mai puternic avion supersonic de pasageri existent pînă astăzi. Dar pînă ce aparatul Concorde (140 pasageri; 1 450 km/oră) să prindă viață, Boeing a lansat proiectul avionului 747, cu o capacitate de 500 de locuri, și a anunțat că va onora primele comenzi pînă în 1970. La Londra, în așteptarea avionului Concorde — al cărui prim zbor de probă e prevăzut pentru 28 februarie 1968 iar intrarea în serviciul comercial

pentru 1971 — conducerea societății «British Overseas Airways Company» a avut de dezlegat o adevărată dilemă hamletiană: a cumpăra sau a nu cumpăra Boeing 747? Decizia nu a întârziat: vor fi comandate mai multe avioane americane pentru a nu lăsa companiilor americane de aviație întietatea în punerea în circulație a «jeturilor supersonice de mare capacitate. Dar lupta se duce pe mai multe planuri. Firma «Comprehensive Designers International», care elaborează proiectele mai multor tipuri noi de avioane, vinează idei și «descoperă» că în industria aeronautică engleză lucrează oameni foarte competenți. Atunci firma trimite în Europa occidentală agenți care adulmecă prada și achiziționează «inteligența». Firma respectivă se instalează chiar la Londra într-un zgîrie-nori de oțel și sticlă, de la înălțimea căruia plouă cu dolari, și, în câteva luni de zile, 1 000 de ingineri și proiectanți «răpiți» industriei engleze lucrează la proiectele viitoarelor avioane americane. În aceste condiții Concorde nu are oare perspectiva de a deveni un tip de avion învechit înainte chiar de a fi lansat?

CALCULATORILE ELECTRONICE ȘI DISPUTA FRANCO-AMERICANĂ

S-au înregistrat declarații autorizate potrivit cărora aplicarea întregului pro-

gram nuclear al Franței (atît în domeniul pașnic cît și în scopuri militare) a întârziat din pricina refuzului autorităților americane de a îngădui marii companii IBM să vîndă în Franța anumite tipuri de mașini electronice de calcul. La aceasta se adaugă și acaparea firmei franceze «Bull» de către puternicul trust american «General Electric». (De altfel, la ora actuală industria americană a calculatoarelor electronice controlează 95 la sută din întreaga piață capitalistă.) Lovitura nu s-a dat la bursă ci printr-o înțelegere ținută secret pînă în momentul trecerii pachetului de acțiuni Bull din mâinile proprietarilor francezi în sefulurile de peste Ocean. Într-o clipă deci baza industriei franceze de calculatoare electronice a devenit americană. Prezența străină se dovedește mai mult decît stînjenitoare: cînd «General Electric Bull» a hotărît să-și restrîngă activitatea în Franța, în presa franceză au apărut proteste împotriva «creșterii șomajului în urma ordinelor venite din Arizona».

Pentru a contracara influența străină și pentru a putea aplica programul nuclear, autoritățile franceze au prevăzut deschiderea de credite pînă la 200 de milioane de dolari pentru dezvoltarea cercetării științifice în domeniul respectiv. Iar în cadrul «Planului calcul» menit să asigure independența Franței pe tărîmul mașinilor electronice s-a anunțat oficial la Paris începerea lucrărilor în vederea construirii primei uzine franceze de mașini electronice de calcul la Toulouse și care va intra parțial în funcțiune la sfîrșitul anului viitor, iar cu întreaga capacitate în următorii 3-4 ani.

AUTOMOBILELE AMERICANO-EUROPENE

Firme constructoare de automobile vest-europene cu reputație stabilită de zeci de ani au trecut de asemeni, pur și simplu, în ultima vreme, sub controlul marilor companii americane. Astfel, pe toate tipurile de automobil Opel s-a adăugat vizibil General Motors, pe alte automobile vest-europene a apărut — ca o completare — Ford... Este adevărat că firmele engleze acaparate de companiile americane au fost mai discrete și și-au păstrat mărimea cunoscută, dar aceasta nu schimbă situația lor de dependență... «Firmele controlate din Detroit — scria săptămînalul american «Newsweek» — construiesc acum peste jumătate din automobilele engleze și 30 la sută din toate modelele vest-europene».

UNII CREEAZĂ — ALȚII FOLOSESC

Invazia de peste Ocean creează în Europa occidentală deopotrivă temerea că societățile cu capital american care adoptă hotărîri fără a ține seama de interesele țării-gazdă ar putea frîna măsurile preconizate acum în Europa occidentală pentru intensificarea efortului propriu de cercetare și de aplicare a tehnicii noi pe scara economiei naționale. Companiile vest-europene nu stau cu brațele încrucișate, ci opun o rezistență înverșunată față de creșterea dominației americane în diversele ramuri economice, iar succesele obținute de vest-europeni în această luptă sînt demne de luat în seamă. Europa occidentală deține întietatea în diverse domenii: primul avion cu decolare verticală a fost construit în Anglia. Dacronul a fost produs pentru prima oară sub licența firmei britanice «Imperial Chemical Industries» (pe scară mondială însă noua fibră sintetică a fost lansată de compania americană «Dupont»). S-au înregistrat succese în cercetările în domeniul științelor pure la Centrul european de cercetări nucleare — C.E.R.N. A fost pus la punct proiectul ELDO pentru cooperarea unor țări vest-europene în domeniul lansării de sateliți artificiali ai Pămîntului. Companiile engleze au construit înaintea celor americane centrale electrice pe bază de combustibil nuclear, dar ele nu au izbutit să vîndă pînă acum decît două asemenea centrale; în același timp însă, companiile americane «General Electric» și «Westinghouse» au vîndut 15 centrale electrice nucleare. Așadar, dificultățile se ivesc atunci cînd descoperirile de laborator trebuie aplicate în producție și, mai ales, cînd ele urmează să fie vîndute în străinătate. După cum scria (înainte de dispariție) ziarul american «New York Herald Tribune and Washington Post»: «Companiile americane răpesc mereu ceea ce Europa a creat».

Tendențele de afirmare a dezvoltării proprii a statelor vest-europene se traduc în adoptarea de măsuri menite să promoveze introducerea tehnologiei noi pe scară cît mai largă — dintre care unele au fost amintite în cuprinsul acestor rînduri. Lupta pentru a reduce și, în cele din urmă, a anihila complet actualul decalaj dintre S.U.A. și Europa occidentală în domeniul aplicării tehnologiei noi în industrie este în ultimă instanță o luptă pentru apărarea intereselor naționale ale țărilor vest-europene, pentru asigurarea independenței față de S.U.A. și pe acest tărîm.

Z. FLOREA

IL FUTURO TECNOLOGICO DEL VECCHIO CONTINENTE

L'EUROPA SARA' UNA COLONIA AMERICANA?

Abbiamo chiesto all'ingegner Valerio quali sono le prospettive dell'industria europea e i problemi che comporta il suo ritardo tecnologico rispetto ai colossi dell'industria statunitense

«Prăpastia tehnologică» devine pe zi ce trece o sursă de preocupare tot mai îngrijorătoare pentru țările vest-europene. Dovadă și abundența de articole publicate de ziare și reviste. Iată titlul unuia dintre acestea, publicat de revista italiană «L'Europeo»: «Viitorul tehnologic al bătrînului continent. Europa va deveni o colonie americană?» Neliniștea presei italiene cu privire la destinele Europei (citiți occidentale) este cu atît mai justificată cu cît în ultimii 20 de ani 7 900 cercetători italieni au plecat în S.U.A., dintre care 5 500 au devenit cetățeni americani.

din nou despre

CAZUL DIN STRADA EMINESCU

Două scrisori sosite la redacție și noi întâmplări legate de cazul Beldiman ne determină să reluăm articolul «Pe strada Mihail Eminescu» publicat în nr. 20 al revistei noastre. Un bărbat în puterea vârstei răpește tihna unei octogenare, batjocorindu-i cu cinism părul alb: vecinii, comitetul de stradă, locatarii blocului și revista «Flacăra» iau atitudine împotriva acestui act și iată, după câteva săptămâni de la toate acestea, vinovatul își vede liniștit de ale lui, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat.

Semnatarii celor două scrisori — un grup de muncitoare de la fabrica «Crinul» (București), unde lucrează Dumitru Beldiman, «eroul» articolului menționat, și Mihai Lungu din Galați (str. Primăverii nr. 6) — se întreabă, pe bună dreptate: cum a fost posibil o asemenea violență flagrantă și nepedepsită a omeniei, a legii? Întrebarea capătă astfel adresă precisă. O repetăm și noi, solicitându-i pe cei în drept să-i găsească grabnic răspunsul cuvenit.

*

«Din punct de vedere profesional, Dumitru Beldiman e un exemplu, ne asigură inginerul-șef al fabricii de

tricotaje «Crinul». Lucrează ca maistru-șef de secție. Nimeni nu se plînge cu ceva împotriva lui».

Toate bune, dar cu atât mai ciudat. Cum poate să apară cineva într-o asemenea dublă ipostază? Într-un fel la serviciu, alt fel în restul timpului, acasă? Avem probabil de-a face cu vreuna din acele contradicții ale firii omeniei în fața cărora analiza lucidă e adesea inoperantă. Dar iată, scrisoarea primită la redacție vorbește și despre unele manifestări inacceptabile ale lui Beldiman față de muncitoarele din subordine.

«E poate predispus să se exprime uneori cam nepotrivit», vine explicația. «Știți, e greu să lucrezi cu atîția oameni fără să nu-i superi printr-o ieșire «mai tare» pe unul sau pe altul». Președinta comitetului sindical și tovarășa Nicolescu de la serviciul personal se raliază aceluiași punct de vedere. Ne permitem să observăm totuși că respectiva mentalitate asupra raporturilor din sînul colectivului e cel puțin anacronică. Știam că eventualele neînțelegeri ce pot apărea la locul de producție se soluționează, în societatea noastră socialistă, pe baza unor norme bine precizate, care nu permit jignirea, expresia «tare», violența de orice fel. Poate că Dumitru Beldiman beneficiază de o excepție din acest punct de vedere. Dar atunci lucrurile se schimbă. Cei care îl tolerează, indiferent de motiv, sînt datori să dea explicații. Faptul e cît se poate de firesc.

— Știați că Dumitru Beldiman o bate pe vecina sa, pe Dan Netti? Că se poartă cu ea într-un mod incalificabil?

Știau, dar n-au crezut nici o clipă. Nu cred nici acum. Beldiman neagă totul. I se face o nedreptate, afirmă el, e victima unei calomnii. La o primă ședință a comisiei de împăciuire a raionului 30 Decembrie încercarea de a împăca părțile s-a soldat cu un eșec. A doua ședință a avut aceeași soartă. Victima refuză pe bună dreptate o atare soluție. Beldiman, imblinzit de circumstanță, și-a găsit în grabă niște martori. Totul pare să fie în regulă. Pe de altă parte, la fabrica de tricotaje «Crinul» niște explicații vădit nefondate pe fapte au fost investite în grabă cu valoare de adevăr, pentru a le da colegilor de muncă ai lui Beldiman iluzia că acesta e nevinovat și toată lumea să fie mulțumită.

Văzute din afară, toate acestea produc nedumerire. De unde își trage seva cinismul acestui om? Cine este acel protector din umbră care-l ajută să se strecoare printre degetele legii, să scape de urmarea propriilor sale fapte, de răspunderea pentru ele? De altfel chiar și la redacție au ajuns unele ecouri din partea unui misterios protegitor. Din păcate nu posedăm dovezi certe despre identitatea lui. Altfel, probabil, ar fi apărut aici încă o fotografie.

A privi realitatea în față, fără jena de a descoperi acele abateri care o urîtesc, o diformează, e într-adevăr mai greu, dar cum altfel am putea înfrumuseța viața noastră, cum altfel am putea înlătura dintre noi reziduurile unor mentalități de mult sortite pieirii?

*

Aveți dreptate, tovarășe Lungu. Codul familiei obligă autoritatea tutelară a sfatului popular să ocrotească pe cetățenii rămași fără sprijin la o vîrstă înaintată. Vă înțelegem și uimirea pe care o încercați în fața cazului prezentat de noi în revistă. Dar vă împărtășim nedumerirea. Comitetul executiv al Sfatului popular al raionului 30 Decembrie, care este de drept autoritatea tutelară

Dumitru BELDIMAN

obligată să reglementeze această speță juridică, să acorde sprijinul cuvenit octogenarei Dan Netti, nu s-a simțit dator să intervină, să-și exercite atribuțiile stabilite prin lege. Dar cum a fost posibil?

Întrebările devin tot mai multe, o dată cu descoperirea multiplelor fațete pe care le prezintă problema în discuție. Un lucru e sigur însă: în lumea noastră, în societatea noastră care apără dreptul inalienabil al omului la viață, la liniște, la fericire, este respinsă cu hotărîre atitudinea celor ce-și fac din neobrăzare și violență un principiu de conviețuire.

*

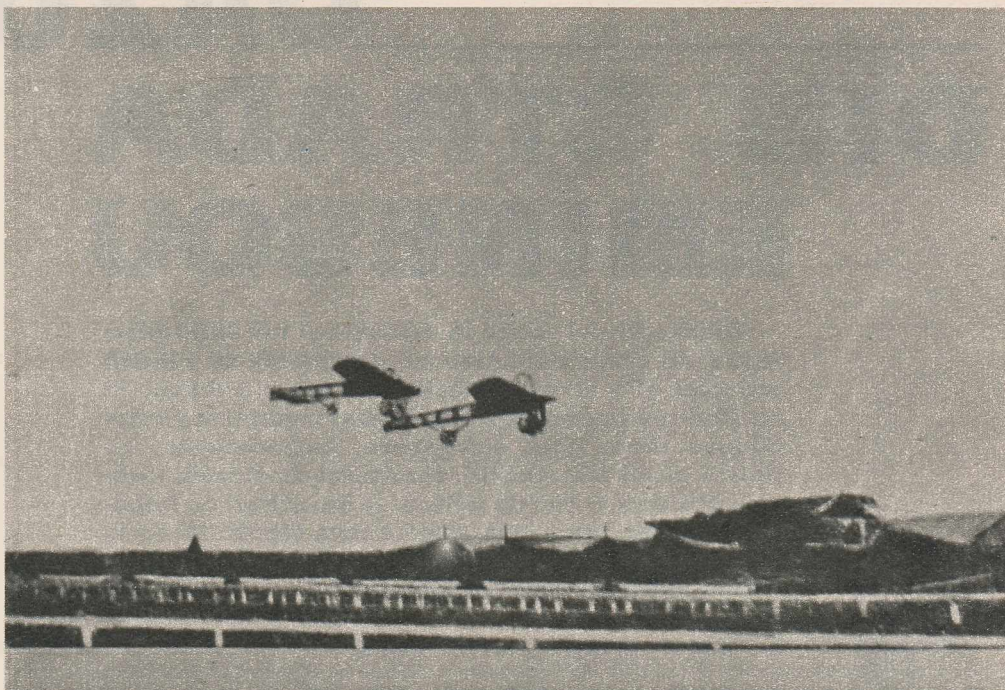
În apartamentul din strada Mihail Eminescu nr. 41 drama nu s-a încheiat încă. O comisie de împăciuire a făcut apel la conciliere. A revenit și va reveni. Dar nimeni nu s-a gîndit că mîine-poi_mîine lucrurile vor putea fi luate de la început — doar nu există nici o garanție că va fi altfel. Dumitru Beldiman pus sub reflector, descoperit în fața lumii, pare să se mai fi potolit. Nu și-a mscat totuși atît de bine purtările pe care i le reproșăm, încît să poată da cuiva certitudinea că își recunoaște vina și că vrea să se îndrepte. De altfel bătrîna lui vecină mai are încă prilejul să-i suporte, îngrozită, accesele de mînie. Și cei în drept stau în expectativă, cu mîinile împreunate. Vrem să ni se spună, pentru a informa și noi, la rîndul nostru, cititorii: cînd vor acționa conform rolului lor justițiar, și cum?

Netti DAN

Nicolae RĂDULESCU

flacăra varietăți

PRIMUL TRUCAJ FOTOGRAFIC

În toamna anului 1909 aviatorul francez Louis Blériot, care devenise celebru prin traversarea, pentru prima dată, a Canalului Mincii pe calea aerului, a venit la București ca invitat al Automobil clubului român, pentru a face o demonstrație de zbor deasupra Capitalei. Evenimentul s-a petrecut la 18 octombrie și a prilejuit cea mai mare adunare de spectatori cunoscută până atunci în București — peste 50 000 bărbați, femei și copii. La spectacol se afla și ziaristul George Grand de la cotidianul La Roumanie, care urmărea zborul cu un aparat de fotografiat adus special pentru a «prinde» momentele cele mai interesante ale demonstrației. Și le-a prins așa de bine încît pe unul din clișee i-au apărut două avioane în loc de unul. Bravul fotograf amator uitase să schimbe clișeul și repetase imaginea din același loc și sub același unghi în momentul cînd Blériot decolase a doua oară.

A fost primul trucaj — nepremeditat — realizat cu ajutorul fotografiei, în presa noastră. I-au urmat multe altele, dar acesta rămîne cel mai reușit, dat fiind timpul și condițiile în care a fost făcut.

Ion MANTA

În fotografie, în locul clasicului disc găurit el este dotat cu butoane numerotate, prin a căror apăsare se compune numărul și se obține legătura dorită.

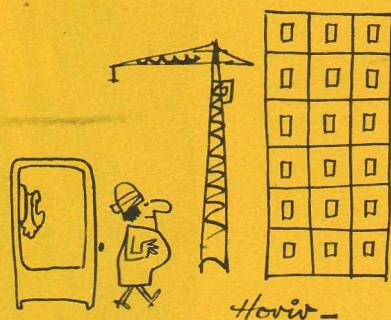
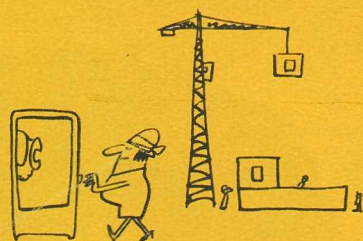
Se apreciază că noul aparat reduce probabilitățile de formare a unor numere greșite.

CIFRE ÎNCRUCIȘATE

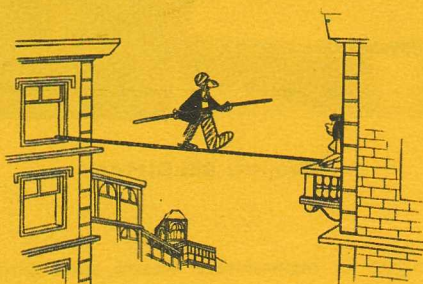
1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63	64

Pe o tablă de șah sînt așezate, în ordine crescîndă, 64 de cifre (1-64). Schimbați-le ordinea, aranjîndu-le în așa fel încît la adunare să dea, pe fiecare rînd, vertical și orizontal, totalul de 260. E greu, dar se poate. Cine se încumetă?

UMOR de peste hotare

Herw-

— Iubito, nu putem continua să ne vedem în felul ăsta...

— Iată, fiule, cînd nu voi mai fi, toate acestea îți vor aparține...

NOUL TELEFON

În Suedia urmează a fi dat în curînd în folosință un nou tip de aparat telefonic mai ușor de manipulat. Așa cum se vede

PENTRU SEZONUL ESTIVAL

Un nou model de rochie de plajă recomandat pe Coasta de Azur — la Nisa, Cannes, Saint Tropez.

Prevăzute cu ochi în toate părțile, cumpărătoarele noului model sînt asigurate că nu vor mai fi vorbite pe la spate.

scurt și cuprinzător

● Faimoasa expediție a lui Columb — au calculat niște economiști — ar fi costat, la nivelul prețurilor actuale, numai 2 000 de dolari. Sumă insuficientă azi măcar pentru descoperirea unei noi specii de virusuri — de vreme ce un microscop electronic de bună calitate costă circa 20 000 dolari.

● La un recent colocviu de biologie acustică de la New York doi cercetători japonezi au făcut cunoscute o serie de experiențe care par să prevețească forme de pescuit necunoscute în prezent. Specialiștii japonezi au înregistrat zgomotele pe care le fac peștii cînd mîncîc, apoi au difuzat aceste zgomote în mare. Bancuri întregi de pești s-au îndreptat la locul cu pricina, scontînd un festin bogat. Festinul l-au furnizat însă chiar ei...

● Clima planetei Marte a fost reconstituită într-un laborator sovietic. Specialiștii pot studia astfel eventuala comportare a unor organisme elementare (infuzori, insecte etc.) în condiții atmosferice marțiene.

● Recordmanul colecționarilor fringhiilor de spinzurați pare a fi Sir Thomas de Thyrwitt. El păstrează în castelul său victorian mai multe zeci de fringhii, cu grijă etichetate. Cea mai valoroasă piesă: fringhia care a servit la execuția lui Thomas Blount, spinzurat sub domnia lui Henri VII Planta-genet, rege al Angliei între 1485 și 1509.

STATUI VII

La Stockholm, în «Muzeul modern», au fost expuse o serie de statui vii! Adică oameni în carne și oase, de ambele sexe și de cele mai diferite vârste, așezați pe socluri, stau în poziții care să exprime cit mai fidel gîndurile și sentimentele autorului, pe nume Pi Lind.

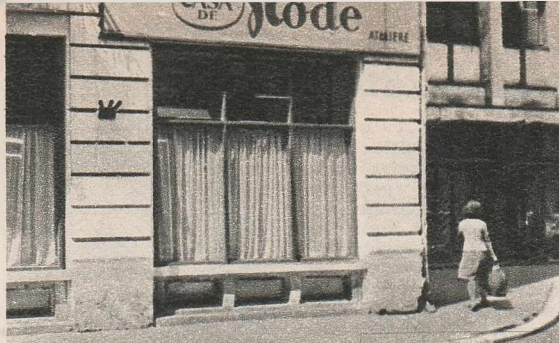
Aceste «opere de artă» ar prezenta, chipurile, avantajul că li se poate cere să «exprime în orice clipă «altceva», potrivit indicelui de temperatură pe care-l marchează în momentul respectiv «inspirația» maestrului Pi Lind, cuprins de focurile creației.

vizitați

CABANA

Bulevardul 1848 nr. 3

**Magazin specializat
pentru desfacerea
articolelor de sport
și turism.
Se fac vînzări și prin
virament.**

Și iată că, de la Athenée Palace în sus, Calea Victoriei, această primă doamnă a străzilor Capitalei, a fost transformată într-un fief al croitorilor și cizmărilor. În vitrinele care ar trebui să ofere un peisaj variat aflăm doar haine la a doua probă, încălțări reparate, ori, mai simplu, niște perdele nude.

Măcar o parte din peisajul acesta, numit cândva Villagros și care este azi un fel de stat major al consignațiilor, ar putea deveni — spun artiștii plastici bucureșteni — un excelent loc de expunere, cu corespunzătoarea și mult dorita atmosferă artistică.

între ta

Anchetă realizată de
Sanda FAUR
Fotografii de E. IAROVICI

Un oraș rămâne pretutindeni el însuși, dar fizionomia lui, personalitatea, i-o cauți în primul rînd — dintr-o inerție afectivă poate — în centru. Aici, strada este o amplă carte de vizită și ea are obligația morală de a exprima spiritualitatea orașului, de a-i surprinde, concentrat, tensiunea intelectuală. Să mai amintim de pitorescul cafenelelor literare ale Căii Victoriei, de galeriile ei de pictură, de librăriile ei celebre, a căror imagine, învăluită într-un parfum ușor desuet, se păstrează în pagini nu mai puțin celebre? Să amintim: de la o vreme, această primă doamnă a străzilor Capitalei a renunțat la pretențiile sale de intelectualitate sau, mă rog, a fost obligată să renunțe. Să zicem că i-am înțeles nevoile de etalare comercială, dar este greu, dacă nu chiar imposibil, de priceput conform cărei logici urbanistice porțiuni însemnate ale Căii Victoriei au fost atribuite croitorilor și cizmărilor. Nu avem nimic — o spunem cu mîna pe inimă — împotriva acestor onorabile meserii de pe urma cărora ieșim îmbrăcați și încălțați; dar dați-ne voie să fim cuprinși de o adîncă mîhnire cînd, în vitrina unei cunoscute galerii de pictură, găsim haine înșălitate la a doua probă și cînd pantofii trecuți de prima tinerețe sînt pingeliți în vîzul lumii pe cea mai centrală — prin tradiție — arteră a Capitalei.

Centrul Capitalei noastre dibuie în căutarea profilului său spiritual. Criteriile după care sînt atribuite spațiile de etalare rămîn încă enigmatice. Străinul care trece în '67 prin inima Bucureștiului, și care ne-ar judeca după ce vede aici (cum fac, omenеște vorbind, trei sferturi din călătorii mereu grăbiți), ar crede că bucureștenii se ocupă în primul și în ultimul rînd de confecționarea vestoanelor la un rînd, a pantofilor cu vîrf ascuțit și a lenjeriei intime. Trebuie să ne creăm un centru al orașului cu adevărat reprezentativ, cu vitrine largi, în care să găsim produse reprezentative ale industriei noastre și care să sugereze adevărata imagine a României industriale de azi; dar aceasta este o problemă complexă despre care nu ne ocupăm în rîndurile de față, rezervîndu-ne dreptul să revenim. Pentru a ne reîntoarce la problema ce ne preocupă în cadrul acestui articol, un lucru este limpede: la ora actuală există în București trei săli de expoziție nu mari și late ci, ierțai-ne tristul calambur, mici și înguste. Le știți: minuscula sală de pe Calea Victoriei 132, cea de pe bd. Magheru 20 și Galeriele din bd. Bălcescu 23 A. Trei săli la cei 500 de artiști plastici bucureșteni! (Dalles-ul, ca și sala N. Cristea, au foarte adesea alte destinații decît a expune arte plastice, iar cele trei pavilioane din Parcul Herăstrău, care adăpostesc peste vară unele expoziții, sînt nu numai prost întreținute dar și destul de departe de vîzul lumii, de aleile circulace). De aici, o lege care nu poate fi încălcată decît cu prețul unor lupte fratricide: fiecărui artist îi revine dreptul la o expoziție personală cam la trei ani o dată, dar sînt unii care își așteaptă rîndul de cinci și de șase, și de șapte ani.

În așteptarea «rîndului» la sală, în ateliere se adună una peste alta, una lîngă alta, cu fața la perete, pînzele, se îngrămădesc prin colțuri sculpturile, și spațiul îngust fierbe de atîta artă ce nu are posibilitatea de a ieși din atelier, și artistul fierbe de nevoie de a comunica, de a arăta rodul căutărilor sale creatoare. Poți oare picta și sculpta pentru «sertari»? Cele trei săli care servesc exclusiv expozițiilor însumează cu totul circa 200 mp. Să ne mai întrebăm de ce contactul dintre public și arta plastică modernă se face încă atît de greu, de ce se cunosc și se înțeleg atît de puțin între ei, cînd — iar se știe — capacitatea de recepție artistică trebuie cultivată îndelung, cu răbdare, iar pentru aceasta e nevoie în primul rînd de locuri, de cit mai multe locuri de întîlnire? Să ne întrebăm, e necesar. Căci, deși valorile educative ale artei plastice sînt atît de adînc înțelese și atît de substanțial încurajate la noi, există încă la Sfatul popular al Capitalei — ne spune pictorul Spiru Chintilă, președintele Fondului plastic — o lipsă de audiență pentru artă. În această sărăcie de spațiu expozant, se primește — la 22 mai a.c. — la Fondul plastic o foarte scurtă, foarte cuprinzătoare și foarte energică adresă din partea Comitetului Executiv al Sfatului popular bucureștean semnată, probabil într-un moment de inspirație antiartistică, de însuși tov. vicepreședinte, ing. V. Lixandru. Prin adresă se cerea eliberarea rapidă a galeriilor de artă din bd. Magheru 20, ca și magazinul alăturat, spațiul lor fiind necesar unei agenții de transporturi aeriene. Urmează și argumentul zdrobitor: «Precizăm că Fondul plastic mai are două expoziții în bd. Bălcescu 23 A și Calea Victoriei 132». Și în felul acesta arta primea ordin de evacuare din cea mai frecventată sală bucureșteană, vizitată, în zi de sărbătoare, de aproximativ 2 000 de oameni. Dar lucrurile nu se sfîrșesc aici, mai bine-zis, nu încep de aici. Cu o lună și ceva înainte, în fatala zi de 13 aprilie, arta era expulzată dintr-un alt colț al Capitalei, și tot de către reprezentanții sfatului. De astă-dată nu cu o hîrtiuță, ci de-a dreptul cu tirnăcopul. Tînărul sculptor Gh. Iliescu-Călinești, a cărui mare expoziție de la Dalles a stîrnit atîta interes, și-a permis nechibuzitul gest de a plasa, pentru o vreme, în fața blocului de pe bd. 1 Mai 148, unde locuiește, patru din sculpturile ce urmau a fi trimise la Pitești. E drept, nu a cerut voie. E drept, lucrările din piatră au cam călcat gazonul din fața casei. E drept, nu a pretins nici un leu sfatului pentru achiziționarea sculpturilor sale. Drept care, asemenea unei cumplite zeități vindicative, ing. Angelescu, inspector la sectorul de gospodărie comunală a Sfatului popular raional Grivița Roșie, și-a făcut apariția matinală, cu o suită de slujbași pe urmele sale, în acea memorabilă zi de 13 și, în loc să taie panglica acestei expoziții în aer liber, a tras el, primul, cu tirnăcopul. În zece minute «Noaptea» și «Leagănul anotimpurilor» erau la pămînt! În schimb gazonul era salvagardat!

Strada bucureșteană are nevoie de artă, locuitorul bucureștean simte nevoia de a înțelegi arta, artistul plastic e dornic să-i vină în întîmpinare, să-i întindă mîna. Dar unde, cum și în ce condiții să se petreacă această întîlnire?

Să-i ascultăm pe pictori și sculptori. Să vedem ce ne spun și tovarășii de la Sfatul popular al orașului București.

Colouri și croitorii

ION BIȚAN, pictor:

— Să facem o socotelă foarte la îndemână: în actualele săli de expoziție se pot etala câte 20-30 de lucrări, dar un artist creează, în cei trei ani în care își așteaptă expoziția personală, de trei, de cinci ori mai mult. Aceasta înseamnă că un imens consum de energie artistică e condamnat să rămână absolut necunoscut. De ani de zile uniunea noastră cere insistent Sfatului popular spații, firește, spații centrale, pentru că sintem încă în faza în care trebuie să-i ieșim publicului în cale, să-l ispitim. Nu ni se dau. Avem nevoie de galerii de artă conduse de directori-impresari cu fler artistic și comercial (pentru că am vrea să ne vedem lucrările și în casele oamenilor), avem nevoie de o circulație — în țară și străinătate — mai intensă a valorilor noastre plastice. Altfel, viața noastră artistică riscă să se consume subteran, steril.

SPIRU CHINTILĂ, președinte al Fondului plastic:

— Să fim serioși, tovarăși, nu se poate vizita o expoziție, cu reculegerea și concentrarea cuvenită, ca să nu spun chiar și cu elementarul respect cuvenit, între o citronadă și o țigară fumată în antrac. Nu este de ajuns pentru o expoziție să fie văzută într-o Joie a tineretului, între un twist și un tangou. Nu se poate expune artă la orice lumină, pe orice perete, nu se pot improviza la nesfârșit expoziții. Melomanul vine la Ateneu și își ascultă concertul într-o atmosferă artistică demnă, reculeasă; pentru iubitorul de teatru seara de spectacol e un moment solemn; de ce să fie pictura considerată un soi de decor neutru care merge oricum, oriunde? Vom expune cu plăcere în cluburile fabricilor, în casele de cultură, dacă vom fi invitați și ni se vor oferi condiții civilizate de expunere. Dar aceasta nu înseamnă că vom înceta să reclamăm mereu și mereu spații care ne aparțin nouă prin tradiție: cele din fostele galerii Kretzulescu, din pasajul Villagros, sala din Calea Victoriei colț cu Biserica Albă (care a fost ocupat samavolnic, rupându-i-se sigiliile, de către o cooperativă de croitorie). S-au avizat proiectele unor săli de expoziții în strada Lutherană și în pasajul Eforie,

e drept, dar ce facem pînă cînd ele vor fi construite, adică încă cîteva bune luni, dacă nu chiar încă cîteva buni ani de zile?

NICOLAE DELAPORT, secretarul Comisiei artelor plastice a Comitetului pentru cultură și artă al orașului București:

— Într-adevăr, s-ar părea că cele trei săli de expoziție de care pomenești sînt insuficiente. Dar oare ele sînt singurele spații existente în București? De ce nu folosesc artiștii sălile Caselor raionale de cultură — sînt opt în București —, de ce nu solicită găzduire Caselor tineretului — cinci în total — ori Bibliotecii centrale universitare, de ce nu expun în holurile teatrelor — căci Teatrul de Comedie și Teatrul Mic s-au dovedit niște amfitrioni excelenți. Există și cele trei pavilioane din Parcul Herăstrău, în care s-a și deschis recent Salonul de primăvară al pictorilor bucureșteni. Precum vedeți, situația nu este chiar atît de întunecată cum o prezintă uneori Uniunea artiștilor plastici, care ar ajunge, desigur, la rezultate mult mai eficiente dacă și-ar asigura o popularizare mai temeinică, mai atrăgătoare, a expozițiilor sale.

PAVEL CODIȚĂ, pictor:

— Au fost tovarășii de la sfat în pavilionul de lingă lac în care se află etalată o parte a Salonului de primăvară? Pereții sînt invadați de igrasie, lucrările au început să se scorojească...

Știu tovarășii de la sfat că pentru a putea deschide unele expoziții în sălile muzeelor noastre trebuie să scurtăm viața celor ce le preced? Și, de altfel, a monta și a demonta muzee de valoare pentru diverse expoziții ocazionale — care efectiv nu au unde fi adăpostite — mi se pare realmente un sacrilegiu: muzeul trebuie să rămînă muzeu, viața artistică contemporană trebuie să-și aibă propriul ei cadru de desfășurare. Am făcut personal parte dintr-o delegație a U. A. P. care a mers la sfat să ceară — pentru a cîta oară? — spațiile vital

necesare artelor plastice. Discuțiile au fost aprinse, rezultatele nule: cîștigul de cauză l-au avut în continuare consignațiile și croitorii. Nu există la sfat înțelegere pentru artele plastice, aceasta este umila mea părere.

GEORGE APOSTU, sculptor:

— Spuneți-mi unde poate expune un sculptor în București? În sala din Calea Victoriei? Dar acolo ar însemna să se împiedice omul printre bolovanii și lemnele mele. Să fac un cuplu cu un pictor pentru sălile din Magheru? Nu merge întotdeauna... De aceea am cerut ospitalitate grădini Uniunii ziarștilor pentru prima mea expoziție. Sculptura cere adeseori plein-air-ul și mă gîndesc că sînt în București cîteva locuri admirabile pentru expoziții sub cerul liber: locul semiviran de lingă Miliția Capitalei, colțul de vizavi de cinematograful «Patria», unul din spațiile largi ce mărginesc Piața Victoriei. S-ar putea organiza aici expoziții de grup — al unui grup de artiști cu afinități, al unei serii de absolvenți. Idei se găsesc întotdeauna nenumărate; s-ar cere numai mai multă perseverență din partea uniunii, mai multă bunăvoință din partea sfatului — în realizarea lor. Noi, artiștii, vă stăm la dispoziție cu «materia primă».

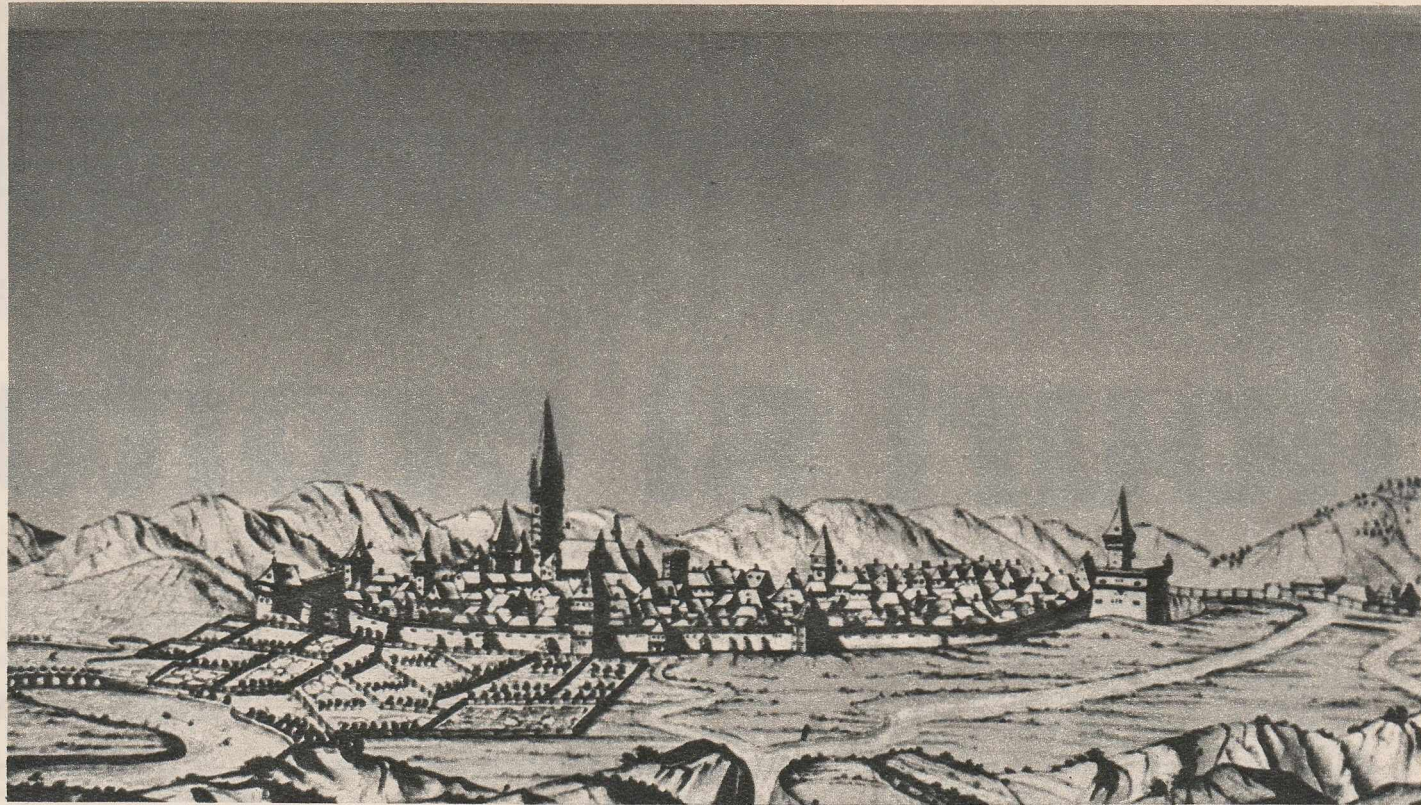
FLORICA IOAN, sculptor:

— Capitala noastră are numeroase săli de teatru, cîteva excelente săli de concert, ba chiar și un circ ultramodern. De ce atîta vitregie pentru artele plastice, care sînt nevoite să se cuibărească în niște săli mici, improprii? Am văzut recent, în vitrinele a două mari magazine alimentare — *Unic* și *Bitolia* — printre borcanele de gem și sticlele de ulei, cîte o expoziție, improvizată ad-hoc, de desene de copii. Ideea are, desigur, o bunăvoință înduioșătoare, dar vecinătatea compotului rămîne totuși jiguitoare chiar și pentru lucrarea unui artist de vîrstă școlară. Visăm să expunem din nou în rotonda Ateneului, visăm în Cișmigiu o alee permanent înnoită cu lucrările expozițiilor personale, visăm o mică stradă bucureșteană a expozițiilor de artă. Visăm ca expozițiile să facă turnee prin țară, să găsească pretutindeni spații largi și elegante de expunere. Sînt vise care, serios vorbind, au toate posibilitățile de a se transforma în realitate.

Ce posibilități de expunere adecvată poți afla în minusculele săli din Calea Victoriei 132?

Cetate medievală, cu ziduri și turnuri de apărare, străjuită de dealuri domoale printre care șerpuiește Tirnava Mare. Așa ne este prezentat Mediașul, la anul 1736, în această gravură executată de un călător pe aceste meleaguri: K. Weiss.

Mai aproape de zilele noastre, și anume la începutul secolului al XIX-lea, orașul etala o serie de clădiri impunătoare din care unele se mai văd și azi. În fotografie: Mediașul la 1860, acuarela aparținând unui autor neidentificat.

Orașul, în zilele noastre, a îmbrăcat haină modernă, ridicându-și în vecinătatea vechilor sale monumente salba noilor cartiere.

MEDIAȘ 1267,

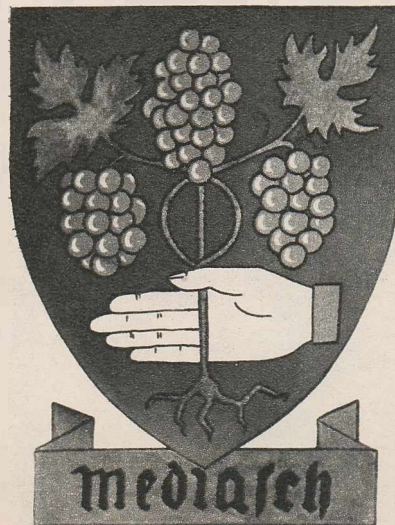
iunie 3

Laurențiu Töppelt din Mediaș, publicând la 1667 a sa «Origines et occasus Transsylvanorum...», marca un eveniment aniversar: 400 de ani de la primul atestat documentar al orașului. Actul de danie dat de Ștefan, regele Ungariei, în folosul lui Nicolae, fiul lui Iuliu, act în care apare pentru prima dată numele cetății de pe Tirnava Mare, fusese emis în 1267, iunie 3. Dar așa cum semnala și eruditul Töppelt, așezarea își are originea în timpuri cu mult mai vechi.

Cercetările arheologice au stabilit că încă de la sfârșitul epocii bronzului teritoriul de azi al Mediașului era locuit de o populație relativ numeroasă, care practica agricultura și unele meșteșuguri. Anumite condiții geografice au făcut ca încă dinainte de ocuparea Daciei de către romani așezarea să se dezvolte intens și să apară ca punct strategic important, fapt dovedit de numeroasele lucrări de fortificație, ale căror urme au fost scoase la lumină. Inventarul arheologic descoperit pe teritoriul Mediașului arată că înainte de ocuparea Daciei de către romani și mult timp după aceea aici au ajuns la o mare înflorire negoțul, meșteșugurile, viticultura și industria obiectelor de podoabă. În evul mediu orașul și-a pierdut o parte din importanța economică. S-a dezvoltat însă ca centru cultural. O școală despre care știm sigur că funcționa la 1636 (la acest an Andrei Grațius, cetățean al Mediașului, publicând o satiră la adresa preoțimii săsești, și-a pierdut postul de director al acestei școli și s-a refugiat în Slovacia) înscrie orașul printre vechile centre de învățămînt din Transilvania. Mediașul renaște în epoca noastră datorită unei intense vieți economice și culturale. Centru al industriei ușoare (obiecte metalice de uz casnic, mobilă, textile), orașul din zilele noastre se înscrie cu un aport substanțial în economia regiunii Brașov. Noile construcții de locuințe și social-culturale ridicate în vecinătatea vechilor monumente — cetatea medievală, biserica fortificată din sec. XV-XVI (care are un valoros altar în stilul Renașterii), clădirea muzeului raional etc. — schimbă tot mai mult aspectul urbanistic al așezării, imprimându-i trăsături moderne, ca celor mai multe din orașele țării.

La a 700-a aniversare de la prima dovadă scrisă a existenței sale, Mediașul apare ca un oraș înnoit, în plină dezvoltare.

Încă din secolul al XIV-lea Mediașul a devenit un important centru viticol, fapt consemnat și în stema orașului, datînd din acea vreme.

N.R.

memento

● Iedera de Grazia Deledda (Premiul Nobel, 1926) a fost transpusă în românește de Elena și Mihai Murgu...

cinema

● Viața la castel. Jean-Paul Rappeneau își îngăduie să glumească cu ceea ce am numi «temele serioase»...

● Ape limpezi. Dacă ar fi fost mai puțin risipitor cu poezia, mai atent la confecționarea ipostazelor lirice...

Claudia Cardinale

● Pentru un pumn de dolari. Un «remake» după «Yojimbo» al marelui cineast japonez Akira Kurosawa...

● «British Film Academy» a desemnat-o pe Jeanne Moreau, cea mai bună actriță franceză de film a anului 1966.

Jeanne Moreau

● După versiunea «stereo», apare acum și cea monoaurală a Sonatei nr. 8 în Do minor, op. 13 («Patetica»)...

disc

— Valentin Gheorghiu (ECE-0270).

● «Arii din opere» interpretate de Ion Buzzea, oferă discofililor posibilitatea de a-și asculta pe apreciatul tenor...

● «Recital de madrigale» — în stereofonie — o admirabilă surpriză a casei noastre de discuri.

muzică

● La 400 de ani de la nașterea lui Claudio Monteverdi — cea mai importantă aniversare muzicală a anului — Radioteleviziunea organizează un concert festiv...

● «Tribuna tinerilor soliști» pe care v-am anunțat-o pentru săptămâna trecută, are loc, tot în Studiul de concerte al Radioteleviziunii...

● Violonista sovietică Roza Fain va concerta sâmbătă 10 VI și duminică 11 VI cu Filarmonica «George Enescu»...

plastică

● Muzeul Simu găzduiește o amplă expoziție de pictură și desen a pionierilor și școlărilor. Sunt expuse aproape 500 de lucrări ale copiilor din întreaga țară...

● Luna peisajului — o mică expoziție care reunește aproape toate generațiile de pictori, de la Marius Bunescu, C. Baba, H.H. Catargi, Eugen Gișcă, Sorin Ionescu, Oct. Angheluză, Vincențiu Grigorescu...

pasione a originalității (Galeriile de artă, bd. Magheru.)

teatru

● În ciclul unor spectacole experimentale, la Casa ziarștilor s-a prezentat un fragment din Șincal, o interesantă evocare teatrală...

● Navigatorii revistei — spectacol modest de estradă, la Constanța (autori Mihai Maximilian și Gelu Manolache)...

● Debut în dramaturgie: Mihail Sim cu Să dăm creanga la o parte — încercare, din păcate prea puțin izbutită...

● Viforul lui Delavrancea s-a jucat și la Teatrul din Botoșani, într-un spectacol ce merită a fi menționat, în regia Soranei Coroamă...

● Și fiind vorba de păpuși, amintim că Teatrul «Tândărică» se află săptămîna aceasta la Sofia, ca invitat al unui festival al teatrelor de păpuși din Bulgaria.

televiziune

DUMINICĂ 11 IUNIE. După Magazin 111 (16.00) asistăm la lăsararea cortinei pe actuala ediție a Campionatului...

MĂRȚI 13 IUNIE. În direct... programă o transmisie de la Aeroportul «Băneasa» (18.00) «Patima roșie»...

MIERCURI 14 IUNIE. Telecronica economică abordează o temă din domeniul automatizării — interesantă implicat: «Cum sînt folosite mașinile cu comandă-program?» (18.00)...

JOI 15 IUNIE. Emisiunea de călătorii geografice Teleglob — căreia îi acordăm în continuare credit — ne propune un itinerar iugoslav (20.15)...

soliști români laureați ai concursurilor internaționale (22.00).

VINERI 16 IUNIE. Recomandăm tineretului școlar emisiunea literară «Albatros», mereu vie și atractivă (19.00)...

SÂMBĂTĂ 17 IUNIE. Un film muzical, după cum îl indică titlul: «Muzica la porți de cetate. A se încerca!» (21.00)...

Angela Buciu

sport

Pronosticul lui TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 23 din 11 iunie 1967

Table with 2 columns: Event name and Odds. Includes Petrolul-Rapid, Dinamo-U.T.A., Politehnica-Iul, etc.

coperta noastră

Ileana Tomoroveanu, actriță a Teatrului Național «I.L. Caragiale», binecunoscută iubitorilor de teatru și film din țara noastră.

Fotografie de E. IAROVICI

FLACARA. Redacția: București, Piața Științei 11, raional 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.00.10 — int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale...

APASATI PE BUTON SI FREGATI-VA
MAINILE SUB JETUL DE AER CALD
OPRIREA APARATULUI SE FACE AUTOMAT

POUSEZ LE BOUTON ET FROTTEZ VOI
MANS SOUS LE JET D'AIR CHAUD
L'ARRET DE L'APPAREIL SE FAIT AUTOMATIQUEMENT

**PLĂCUT
IGIENIC
RAPID**

Fără prosop! Mai ales în bucătăriile și lavabourile publice, folosiți:

APARATUL ELECTRIC PENTRU ZVÎNTAT MÎINILE

produs de cooperativa «ELECTROBOBINAJUL»

str. Ghiociei 20, București, rn. 1 Mai, tel. 11.46.80